Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok VI **Nr. 2.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO WILEŃSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Wilno, dnia 1 lutego 1929 r.

Redakcja i Administracja:
Wilno, Wolana 10. Kuratorjum Okr. Szk. Wil. Konto P. K. O. Nr. 30.466.

Pojedyncze numery do nabycia w Księgarni Stow. Naucz. Pol. w Wilnie, ul. Królewska Nr. 1.

TREŚĆ:

Pozycja — str.

10. Okólnik M. W. R. i O. P. w sprawie zaliczek na uposażenie 12
11. Zarządzenie M. W. i O. P w spr. zmian w planach godzin szkół powszechnych i gimnazjów państwowych 13
12. Okólnik Min. W. R. i O. P. w tej samej sprawie 29
13. Zarządzenie M. W. R. i O. P. w spr. egzaminu praktycznego na nauczyciela szkół powszechnych 31
14. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. kilkakrotnego używania weksli blanco 45
15. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. przechowywania drobnych sum i znaków wartościowych w kasach podręcznych 46
16. Okólnik KOS Wil. w spr. należności, które mogą być przesyłane pocztą na koszt Skarbu 46
17. Okólnik M. W. R. i O. P. w sprawie zaopatrywania instytucyj państwowych w państwowych zakładach umundurowania 47
18. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. kwalifikowania kandydatów do seminarjów ze względu na wadliwą wymowę 48

19. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. kwalifikacyj zdrowotnych uczniów seminarjów . 49
20. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. noszenia książek w tornistrach 50
21. Okólnik KOS Wil. w spr. rocznych sprawozdań lekarskich 51
22. Okólnik KOS Wil. w spr. propagandy wstrzemięźliwości 52
23. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. przesunięcia terminu wcielenia studentów do szeregów 52
24. Okólnik M. W. R. i O. P. w sprawie poprawek na świadectwach dojrzałości . . 56
25. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. propagandy obrony przeciwgazowej 57
26. Okólnik M. W. R. i O. P. w spr. przerwy w zajęciach szkolnych między półroczami 58
27. Okólnik KOS Wil. w spr. taksy administracyjnej w szkołach średnich 58
28. Okólnik KOS Wil. w spr. Okręgowej Wystawy Pedagogicznej w Wilnie 59
29. Ogłoszenia urzędowe 60
30. Ruch służbowy 63
31. Dział nieurzędowy 65

10

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 17 grudnia 1928 r. L. OR. 14594/28

w sprawie zaliczek na uposażenie.

Uzupełniając okólnik z dn. 11 maja 1928 r. w sprawie zaliczek na uposażenie Pan Prezes Rady Ministrów okólnikiem Nr. 19329 z dn. 7 grudnia 1928 r. zarządził w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu, co następuje:

Bezprocentowe zaliczki na uposażenie mogą być udzielane osobom, uprawnionym do ich otrzymania w myśl ustępu pierwszego punktu I powyższego okólnika także wtedy, jeżeli osoby te pozostają na bezpłatnym urlopie, udzielonym dla uzupełnienia studjów. W tym wypadku potrącanie rat udzielonej zaliczki z uposażenia rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca następującego po ukończeniu urlopu.

Zaliczka na koszty budowy własnego mieszkania może być przyznana do wysokości nieprzekraczającej sześcio-miesięcznego uposażenia. Jeżeli zaliczka udzielona na ten cel przekracza trzymiesięczne uposażenie, wymagana jest uprzednia zgoda Ministerstwa Skarbu.

Powyższe rozporządzenie Pana Prezesa Rady Ministrów podaję do wiadomości i stosowania w związku z okólnikiem Nr. OR-6387/28 z dnia 22.V.1928 r.

p. o. Dyrektora Departamentu

(—) *W. Kiliński ppłk. S. G.*

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 1 stycznia 1929 r. L.O.R. 46399-28.

do Dyrekcyj wszystkich szkół państwowych i Panów Inspektorów Szkolnych w Okręgu.

Powyższy okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaję do wiadomości i stosowania.

Naczelnik Wydziału
(—) *J. Małowieski*

11

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 2 stycznia 1929 roku

w sprawie zmian w planach godzin dla siedmioklasowych publicznych szkół powszechnych i gimnazjów państwowych.

Uważając za konieczne, zanim zostanie dokonana zasadnicza rewizja programów szkoły powszechnej i gimnazjum państwowego:

a) osiągnięcie w czasie jak najbliższym uzgodnienia planów godzin szkolnych: dla trzech wyższych oddziałów: V, VI i VII siedmioklasowej szkoły powszechnej i dla klas: I, II i III gimnazjum niższego,

b) niezwłoczne sprowadzenie liczby godzin nauki obowiązkowej we wszystkich klasach gimnazjalnych do 30 tygodniowo,

c) uposażenie ćwiczeń cielesnych we wszystkich oddziałach szkoły powszechnej i we wszystkich klasach gimnazjum w 3 godziny obowiązkowych lekcyj,

zarządzam, co następuje:

§ 1. Plan godzin szkolnych dla siedmioklasowej szkoły powszechnej i gimnazjum niższego ustalam w postaci następującej:

<table>
<tr><th rowspan="3">PRZEDMIOTY</th><th colspan="7">Siedmioklasowa szkoła powszechna</th><th rowspan="3">Razem</th></tr>
<tr><th colspan="4">Oddziały</th><th colspan="3">Gimnazjum niższe
Klasy</th></tr>
<tr><th>I</th><th>II</th><th>III</th><th>IV</th><th>V
(I)</th><th>VI
(II)</th><th>VII
(III)</th></tr>
<tr><td>Religja . . . .</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>14</td></tr>
<tr><td>Język polski . . . . .</td><td>$\frac{14}{2}$</td><td>7[1]</td><td>6[1]</td><td>6[1]</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>38</td></tr>
<tr><td>Język nowożytny obcy .</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>—</td><td>5</td><td>3</td><td>3</td><td>11</td></tr>
<tr><td>Historja . . . . . .</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td rowspan="2">2</td><td>9</td></tr>
<tr><td>Geografja . . . . . .</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>9</td></tr>
<tr><td>Nauka o przyrodzie . .</td><td>—</td><td>—</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>5[2]</td><td>13</td></tr>
<tr><td>Rachunki z geometrją .</td><td>$\frac{6}{2}$</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>4</td><td>27</td></tr>
<tr><td>Rysunek . . . . . .</td><td>$\frac{2}{2}$</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>13</td></tr>
<tr><td>Roboty ręczne . . . .</td><td>$\frac{2}{2}$</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>2</td><td>4</td><td>4</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Śpiew . . . .</td><td>$\frac{2}{2}$</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>1</td><td>12</td></tr>
<tr><td>Ćwiczenia cielesne . . .</td><td>$\frac{6}{2}$</td><td>3[3]</td><td>3[3]</td><td>3[3]</td><td>3[3]</td><td>3[3]</td><td>3[3]</td><td>21</td></tr>
<tr><td>Razem . .</td><td>18</td><td>22</td><td>28</td><td>29</td><td>30</td><td>30</td><td>30</td><td>187</td></tr>
</table>

[1]) Z tych godzin jedną przeznacza się na naukę pisma.
[2]) Z tych godzin jedną przeznacza się na naukę hygjeny.
[3]) W każdej klasie, w której organizacja pracy na to pozwala, jest pożądane $\frac{2}{6}$ t. . 6 razy po pół godziny szkolnej, zamiast 3 razy po jednej godzinie.

§ 2. Plany godzin szkolnych dla wymienionych poniżej wydziałów gimnazjum wyższego ustalam w postaci następującej.

A. Plan godzin szkolnych
dla wydziału matematyczno-przyrodniczego.

PRZEDMIOTY	KLASY IV	V	VI	VII	VIII	Razem
Religja	2	2	2	2	2	10
Język polski	4	3	3	4	4	18
Język nowożytny obcy	3	3	3	3	3	15
Historja	2	2	2	3	3 (Historja i Geografja łącznie)	10½
Geografja	2	2	2	—		7½
Przyrodoznawstwo	2	3	3	3	—	11
Fizyka z chemją i kosmografją	4	4	4	5	5	22
Matematyka	4	4	4	5	5	22
Propedeutyka filozofji	—	—	—	—	3	3
Rysunek	2	2	2	2	2	10
Roboty ręczne	2	2	2	—	—	6
Ćwiczenia cielesne	3	3	3	3	3	15
Razem	30	30	30	30	30	150

Przedmioty nadobowiązkowe: śpiew i muzyka, roboty ręczne (poza godzinami, wskazanemi w planie).

B. Plan godzin szkolnych
dla wydziału humanistycznego.

PRZEDMIOTY	KLASY					Razem
	IV	V	VI	VII	VIII	
Religja	2	2	2	2	2	10
Język polski . . .	4	4	4	4	4	20
Język łaciński . .	6	5	5	5	4	25
Język nowożytny obcy	4	4	4	4	4	20
Historja	3	4	4	5	3 (Historja i Geografja razem)	17½
Geografja	2	2	2	—		7½
Przyrodoznawstwo .	2	2	—	—	—	4
Fizyka z chemją i kosmografją . .	—	—	3	4	4	11
Matematyka . . .	4	4	3	3	3	17
Propedeutyka filozofji	—	—	—	—	3	3
Ćwiczenia cielesne .	3	3	3	3	3	15
Razem	30	30	30	30	30	150

Przedmioty nadobowiązkowe: rysunek, śpiew i muzyka, roboty ręczne.

C. Plan godzin szkolnych
dla wydziału klasycznego (nowego typu).

PRZEDMIOTY	KLASY					Razem
	IV	V	VI	VII	VIII	
Religja	2	2	2	2	2	10
Język polski	4	3	3	3	3	16
Język łaciński	6	6	6	5	4	27
Język grecki	—	5	6	6	5	22
Język nowożytny obcy	4	3	3	3	2	15
Historja	4	3	3	3	3 (Historja i Geografja razem)	$14^1/_2$
Geografja	—	2	2	—		$5^1/_2$
Przyrodoznawstwo	4	—	—	—	—	4
Fizyka z chemją i kosmografją	—	—	—	3	3	6
Matematyka	3	3	2	2	2	12
Propedeutyka filozofji	—	—	—	—	3	3
Ćwiczenia cielesne	3	3	3	3	3	15
Razem	30	30	30	30	30	150

Przedmioty nadobowiązkowe: rysunek, śpiew i muzyka, roboty ręczne.

§ 3. W sprawie planów godzin dla publicznych szkół powszechnych niższych stopni organizacyjnych, dla państwowego gimnazjum klasycznego dawnego typu i wydziału neohumanistycznego gimnazjum wyższego oraz dla szkół z niepolskim językiem nauczania i dwujęzycznych zostaną wydane osobne zarządzenia.

§ 4. Od początku roku szkolnego 1929/30 w szkołach powszechnych i gimnazjach czas trwania lekcji wynosi 50 minut.

§ 5. Wprowadzanie planów, zamieszczonych w § 1 i § 2 niniejszego zarządzenia, rozpoczyna się od drugiego półrocza bieżącego roku szkolnego i odbywa się zgodnie z zasadami następującemi:

a) w drugiem półroczu roku szkolnego 1928/29 liczba godzin tygodniowych obowiązkowej nauki szkolnej ulega redukcji do 30 wszędzie tam, gdzie była większa;

b) w roku szkolnym 1929/30 obowiązują nowe plany ze wskazanemi poniżej odchyleniami, niezbędnemi do ułatwienia dostosowywania materjału naukowego do nowych ram;

c) od początku roku szkolnego 1930/31 nowe plany obowiązują bez wyjątków i odchyleń.

Szczegółowy przebieg zmian ma być następujący:

I. Siedmioklasowa szkoła powszechna i gimnazjum niższe.

A. Siedmioklasowa szkoła powszechna.

Drugie półrocze roku szkolnego 1928/29 i rok szkolny 1929/30. Plan nowy z następującemi odchyleniami w oddziale VII-ym:

język nowożytny obcy	— 4	godziny	zamiast	3
nauka o przyrodzie	— 4	„	„	5

B. Gimnazjum niższe.

Drugie półrocze roku szkolnego 1928/29.

Klasa I. Plan nowy.

Klasy II i III. Plan dotychczasowy ze zmianami następującemi:

w klasie II:	geografja	— 2	godziny	zamiast	2 + (1)
	nauka o przyrodzie	— 3	„	„	4 + (1)
	śpiew	— 1	„	„	2
	ćwiczenia cielesne	— 3	„	„	2
w klasie III:	język nowożytny obcy	— 4	„	„	5
	historja	— 1	„	„	2
	geografja	— 2	„	„	2 + (1)
	nauka o przyrodzie	— 5	„	„	6 + (1)
	ćwiczenia cielesne	— 3	„	„	2

Rok szkolny 1929-30.

Plan nowy z odchyleniami następującemi:

Klasa II.	Język nowożytny obcy	— 5 godzin zamiast	3
	roboty ręczne	— 2 „ „	4
Klasa III.	Język polski	— 3 „ „	4
	język nowożytny obcy	— 5 „ „	3
	historja	— 1 „ } „	2
	geografja	— 2 „ } „	
	roboty ręczne	— 2 „ „	4

II. Gimnazjum wyższe.

A. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Drugie półrocze roku szkolnego 1928-29.

Plan dotychczasowy ze zmianami następującemi:

Klasa IV.	Przyrodoznawstwo	— 2 godziny zamiast	3
Klasa V.	Język polski	— 3 „ „	4
	chemja	— 4 „ „	5
Klasa VI.	Historja	— 3 „ „	4
Klasa VII.	Historja	— 3 „ „	4
	przyrodoznawstwo	— 3 „ „	3 + (1)
	fizyka	— 5 „ „	6
Klasa VIII.	Fizyka	— 5 „ „	6
	matematyka	— 5 „ „	6

Rok szkolny 1929-30.

Plan nowy z odchyleniami następującemi:

Klasa VI.	Historja	— 3 godziny zamiast	2
	matematyka	— 5 „ „	4

Robót ręcznych jeszcze się nie wprowadza w tym roku szkolnym.

B. Wydział humanistyczny.

Drugie półrocze roku szkolnego 1928-29.

Plan dotychczasowy ze zmianami następującemi:

Klasa IV.	Przyrodoznawstwo	— 2 godziny zamiast	3
Klasa V.	Rysunek	— 1 „ „	2
Klasa VI.	Historja	— 4 „ „	5
Klasa VII.	Język polski	— 4 „ „	5
	matematyka	— 3 „ „	4

rysunek oraz śpiew i muzyka przestają być przedmiotami obowiązkowemi.

Klasa VIII.	Język polski	— 4 godziny zamiast	5
	język łaciński	— 4 „ „	5

rysunek oraz śpiew i muzyka przestają być obowiązkowemi.

Rok szkolny 1929-30.

Plan nowy z odchyleniami następującemi:

Klasa VI.	Język nowożytny obcy	— 3 godziny zamiast	4
	matematyka	— 4 „ „	3

C. Wydział klasyczny (nowego typu).

Drugie półrocze roku szkolnego 1928-29.

Plan dotychczasowy ze zmianami następującemi:

Klasa IV.	Geografja	— 1 godzina zamiast	2
Klasa V.	Geografja	— 1 „ „	2
Klasa VI.	Matematyka	— 2 „ „	3
Klasa VII.	Język polski	— 3 godziny zamiast	4
	kultura klasyczna	— 1 „ „	2
	fizyka	— 3 „ „	4
	matematyka	— 2 „ „	3
Klasa VIII.	Język łaciński	— 4 „ „	5
	kultura klasyczna	— 1 „ „	2
	fizyka	— 3 „ „	4

Rok szkolny 1929-30.

Plan nowy z odchyleniami następującemi:

Klasa VII. Godziny, przeznaczone na filologję klasyczną, ulegają jeszcze zróżniczkowaniu na 3 działy:

język łaciński	— 5 godzin
język grecki	— 5 godzin
kultura klasyczna	— 1 godzina

Klasa VIII. Pozostaje jeszcze jako przedmiot osobny:

kultura klasyczna	— 1 godzina
matematyka otrzymuje	— 1 godzinę zamiast 2.

§ 6. Osobna instrukcja określi zmniejszenie materjału naukowego w programach nauczania w związku ze zmniejszoną przez niniejsze zarządzenie liczbą godzin, na niektóre przedmioty przeznaczonych.

Szczególnej trosce nauczycielstwa polecam dbałość o to, aby zmniejszenie liczby godzin nauczania było istotną ulgą dla młodzieży.

Nauczycieli, którzyby zmniejszenie liczby godzin nauczania szkolnego próbowali powetować powiększeniem obowiązkowej pracy domowej ucznia, będę traktował jako osobiście odpowiedzialnych za usiłowanie zwichnięcia celów niniejszego zarządzenia.

Warszawa, dnia 2 stycznia 1929 r. (Nr. II 235-29).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
(—) *Świtalski.*

Załącznik do § 5.

Plany przejściowe.

I. A. Plan przejściowy godzin szkolnych dla siedmioklasowej szkoły powszechnej na drugie półrocze roku szkolnego 1928-29 i rok szkolny 1929-30.

PRZEDMIOTY	ODDZIAŁY						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
Religja	2	2	2	2	2	2	2
Język polski	14/2	7[1])	6[1])	6[1])	4	4	4
Język nowożytny obcy . . .	—	—	—	—	5	3	4
Historja	—	—	2	2	2	2	2 (Historja i Geografja razem)
Geografja	—	—	2	2	2	2	
Nauka o przyrodzie	—	—	2	2	2	2	4[2])
Rachunki z geometrją. . . .	6/2	4	4	4	4	4	4
Rysunek	2/2	2	2	2	2	2	2
Roboty ręczne	2/2	2	3	4	2	4	4
Śpiew	2/2	2	2	2	2	2	1
Ćwiczenia cielesne.	6/2	3[3])	3[3])	3[3])	3[3])	3[3])	3[3])
Razem	16	22	28	29	30	30	30

[1]) Z tych godzin jedną przeznacza się na naukę pisma.

[2]) W r. szk. 1928-29 nauka odbywa się według obecnego programu, w r. szk. 1929-30 przeznacza się z tych godzin jedną na naukę higjeny.

[3]) W każdym oddziale, w którym organizacja pracy na to pozwala, jest pożądane $\frac{6}{2}$ t. j. 6 razy po pół godziny szkolnej, zamiast 3 razy po jednej godzinie.

B. Plany przejściowe dla gimnazjum niższego.

PRZEDMIOTY	Drugie półrocze r. sz. 1928/9			Rok szkolny 1929/30		
	Klasy			Klasy		
	I	II	III	I	II	III
Religja	2	2	2	2	2	2
Język polski . . .	4	4	4	4	4	3
Jęz. nowożytny obcy	5	5	4	5	5	5
Historja	2	2	1	2	2	1
Geografja	2	2	2	2	2	2
Nauka o przyrodzie	2	3	5	2	2	5
Rachunki z geometrją	4	4	4	4	4	4
Rysunek	2	2	2	2	2	2
Roboty ręczne . .	2	2	2	2	2	2
Śpiew	2	1	1	2	2	1
Ćwiczenia cielesne .	3	3	3	3	3	3
Razem .	30	30	30	30	30	30

II. Plany przejściowe dla gimnazjum wyższego.

A. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Drugie półrocze roku szkolnego 1928/9.

PRZEDMIOTY	KLASY				
	IV	V	VI	VII	VIII
Religja	2	2	2	2	2
Język polski	4	3	4	4	4
Język nowożytny obcy	3	3	3	3	3
Historja	3	3	3	3	4 (Historja i Geografja)
Geografja	2	3	—	—	
Przyrodoznawstwo	2	3	3	3	3 albo 0[1])
Higjena	—	—	—	1	—
Fizyka i kosmografja	4	—	5	5	5
Chemja	—	4	—	—	—
Matematyka	4	5	5	5	5
Propedeutyka filozofji	—	—	—	—	0 albo 3[1])
Rysunek	2	2	2	2[2]) (Rysunek i Śpiew i muzyka)	2[2]) (Rysunek i Śpiew i muzyka)
Śpiew i muzyka	—	—	1		
Roboty ręczne	2	—	—	—	—
Ćwiczenia cielesne	2	2	2	2	2
Razem	30	30	30	30	30

[1]) Biologja albo propedeutyka filozofji.

[2]) Rysunek albo śpiew i muzyka.

Rok szkolny 1929-30.

PRZEDMIOTY	KLASY				
	IV	V	VI	VII	VIII
Religja	2	2	2	2	2
Język polski	4	3	3	4	4
Język nowożytny obcy. . .	3	3	3	3	3
Historja	2	2	3	3	3
Geografja.	2	2	2	—	
Przyrodoznawstwo.	2	3	3	3	—
Fizyka z chemją i kosmografją	4	4	4	5	5
Matematyka.	4	4	5	5	5
Propedeutyka filozofji . . .	—	—	—	—	3
Rysunek	2	2	2	2	2
Roboty ręczne	2	2	—	—	—
Ćwiczenia cielesne	3	3	3	3	3
Razem . . .	30	30	30	30	30

Przedmioty nadobowiązkowe: śpiew i muzyka, roboty ręczne (poza godzinami obowiązkowemi).

B. Wydział humanistyczny.

Drugie półrocze roku szkolnego 1928-29.

PRZEDMIOTY	KLASY				
	IV	V	VI	VII	VIII
Religja	2	2	2	2	2
Język polski	4	4	4	4	4
Język łaciński	5	5	5	5	4
Język nowożytny obcy. . .	4	4	4	4	4
Historja	3	4	4	5	4 (Historja i Geografja)
Geografja	2	2	—	—	
Przyrodoznawstwo	2	2	—	—	—
Higjena	—	—	—	1	—
Fizyka z chemją i kosmografją	—	—	3	4	4
Matematyka.	4	4	4	3	3
Propedeutyka filozofji . . .	—	—	—	—	3
Rysunek	2	1	2 [1]	— [2]	— [2]
Śpiew i muzyka	—	—			
Ćwiczenia cielesne	2	2	2	2	2
Razem. . .	30	30	30	30	30

[1]) Rysunek albo śpiew i muzyka.
[2]) Rysunek oraz śpiew i muzyka przestają być przedmiotami obowiązkowemi.

Rok szkolny 1929/30

PRZEDMIOTY	KLASY				
	IV	V	VI	VII	VIII
Religja	2	2	2	2	2
Język polski	4	3	3	3	3
Język łaciński	6	6	6	5	4
Język grecki	—	5	6	5	5
Kultura klasyczna	—	—	—	1	1
Język nowożytny obcy	4	3	3	3	2
Historja	4	3	3	3	3
Geografja	—	2	2	—	
Przyrodoznawstwo	4	—	—	—	—
Fizyka z chemją	—	—	—	3	3
Matematyka	3	3	2	2	1
Propedeutyka filozofji	—	—	—	—	3
Ćwiczenia cielesne	3	3	3	3	3
Razem	30	30	30	30	30

Przedmioty nadobowiązkowe: rysunek, śpiew i muzyka, roboty ręczne.

C. Wydział klasyczny (nowego typu).

Drugie półrocze roku szkolnego 1928-29.

PRZEDMIOTY	KLASY				
	IV	V	VI	VII	VIII
Religja	2	2	2	2	2
Język polski	3	3	4	3	4
Język łaciński	6	5	6	5	4
Język grecki	2	5	6	5	5
Kultura klasyczna	—	1	2	1	1
Język nowożytny obcy . .	3	3	3	3	2
Historja	4	3	3	3	4
Geografja	1	1	—	—	
Przyrodoznawstwo	2	—	—	—	—
Higjena	—	—	—	1	—
Fizyka z chemją	—	—	—	3	3
Matematyka	3	3	2	2	—
Propedeutyka filozofji . . .	—	—	—	—	3
Rysunek	2	2	—	—	—
Ćwiczenia cielesne	2	2	2	2	2
Razem .	30	30	30	30	30

Rok szkolny 1929-30.

PRZEDMIOTY	KLASY				
	IV	V	VI	VII	VIII
Religja	2	2	2	2	2
Język polski.	4	4	4	4	4
Język łaciński	6	5	5	5	4
Język nowożytny obcy . .	4	4	3	4	4
Historja	3	4	4	5	3
Geografja	2	2	2	—	
Przyrodoznawstwo	2	2	—	—	—
Fizyka z chemją i kosmografją	—	—	3	4	4
Matematyka	4	4	4	3	3
Propedeutyka filozofji . . .	—	—	—	—	3
Ćwiczenia cielesne	3	3	3	3	3
Razem .	30	30	30	30	30

Przedmioty nadobowiązkowe: rysunek, śpiew i muzyka, roboty ręczne.

12

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Liceum Krzemienieckiego oraz Dyrekcyj, Kierownictw i Nauczycielstwa szkół powszechnych i szkół średnich ogólnokształcących

w sprawie zmian w planach godzin szkolnych dla publicznych szkół powszechnych i gimnazjów państwowych.

Przy wydawaniu rozporządzenia z dnia 2. I. 1929 r. Nr. II-235/29 miałem głównie dwa cele:

1. chciałem usunąć niecelowe i przypadkowe utrudnienia, istniejące dotąd przy przechodzeniu ze szkoły powszechnej do gimnazjum i
2. postanowiłem zmniejszyć przeciążenie pracą, które dotąd dotyka młodzież szkół średnich.

Pierwszy cel starałem się osiągnąć przez wprowadzenie jednego i tego samego planu godzin bez żadnych różnic i odchyleń w trzech najwyższych oddziałach szkoły powszechnej i trzech najniższych klasach szkoły średniej. Obecna klasa I gimnazjalna ma odtąd odpowiadać oddziałowi V siedmioklasowej szkoły powszechnej, klasa II — oddziałowi VI-mu, klasa III — oddziałowi VII-mu.

Do drugiego celu zdążam tymczasem przez redukcję obowiązkowych jednostek lekcyjnych do 30 tygodniowo, a niebawem wydam zarządzenie o związanej z tem redukcji materjału nauczania. Nie chciałem mieć na swojem sumieniu ani jednego półrocza dotychczasowego stanu. Dlatego zdecydowałem się przeprowadzić bezwzględnie redukcję godzin w ciągu roku szkolnego, zdając sobie sprawę z wynikających stąd trudności.

Zapobiegam przez swoje rozporządzenie przeciążeniu młodzieży w sposób narazie nieco mechaniczny. Nie załatwia on oczywiście zagadnienia w zupełności, które rozwiązane istotnie może być tylko przez dostosowania zakresu materjału nauczania do przeciętnego zasobu sił umysłowych i fizycznych młodzieży. To ostatnie kryterjum było dotychczas w poniewierce.

Praca taka wymaga dłuższego czasu. Poleciłem ją rozpocząć, dając jedną zasadniczą wskazówkę: ograniczyć materjał nauczania na to, by mniejszy zakres wiedzy mógł być w głowach bardziej gruntownie utrwalony.

Pewne zarządzenia zawarte w rozporządzeniu z dnia 2.I. 1929 r. Nr. II. 235/29 wymagają wyjaśnień:

Rysunki, muzyka i śpiew stały się w wyższych klasach niektórych typów szkoły średniej przedmiotami nadobowiązkowemi. Należy je uwzględniać w rozkładzie godzin, przenosząc nauczanie ich w miarę możności na czas popołudniowy po dłuższej przerwie poobiedniej. Chciałbym, by zniknął przesąd, że termin: „nadobowiązkowy" jest równoznaczny

z dyskwalifikowaniem przedmiotu. Idzie tylko o to, aby od przymusu uczenia się tych przedmiotów uwolnić młodzież, która w tym kierunku nie wykazuje żadnych większych zdolności, a natomiast dać możność kształcenia się w tych przedmiotach tej części młodzieży, która zdradza do nich szczególne uzdolnienie i zamiłowanie.

Zmniejszenie liczby godzin lekcyjnych w ciągu roku szkolnego mogłoby spowodować uszczerbek w materjalnem uposażeniu nauczycieli. By tego uniknąć zarządzam co następuje:

Spadek liczby godzin poniżej wymiaru etatowego nie będzie pociągał za sobą konieczności dopełniania tego wymiaru innemi lekcjami; nauczyciel uzyskuje wówczas automatycznie zniżkę liczby godzin etatowych. W żadnym wypadku zmiany w liczbach godzin szkolnych, wskazanych w rozporządzeniu Nr. II. 235/29, nie mogą być podstawą do przeniesienia, a tembardziej usunięcia któregokolwiek z nauczycieli w ciągu bieżacego roku szkolnego.

Lekcje przedmiotów, które stały się nadobowiązkowemi będą włączane do etatu lub do liczby godzin kontraktowych nauczycieli według tych samych zasad, co lekcje obowiązkowe tych samych przedmiotów w klasach niższych i brane w rachubę jako równoważne przy obliczaniu lat pracy nauczyciela.

PP. Kuratorzy, Dyrektorzy i Kierownicy zastosują w drugiem półroczu bieżącego roku szkolnego wyjątkowo takie środki, by redukcja liczby godzin pracy obowiązkowej ucznia nie pociągnęła za sobą redukcji liczby godzin pracy nauczyciela. N. p. w przedmiotach, których nauczanie obejmuje godziny ćwiczeń laboratoryjnych (fizyka z chemją i kosmografją, przyrodoznawstwo) można mimo zmniejszenia się liczby godzin, przypadających na każdego ucznia, nie zmniejszyć liczby godzin pracy nauczyciela przez celowe powiększenie liczby grup, odbywających ćwiczenia w różnych godzinach, a więc przez podzielenie klasy, dotychczas niepodzielonej i t. p.

Gdyby, wskutek zwiększenia liczby lekcji ćwiczeń fizycznych, fachowcy nie mogli podołać swoim zadaniom, można wyjątkowo na przeciąg tylko drugiego półrocza bieżącego roku szkolnego polecił nauczanie tego przedmiotu innemu specjaliście. W nadzwyczajnych wypadkach można tu w drodze wyjątku traktować ustalone zasady udzielania zezwoleń na nauczanie mniej rygorystycznie.

Warszawa, dnia 5 stycznia 1929 r. (Nr. II. 324/29).

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego:
(—) *Świtalski.*

13

ZARZĄDZENIE

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 14 grudnia 1928 r.

Zawierające przepisy o praktycznym egzaminie na nauczyciela publicznych szkół powszechnych.

Na podstawie art. 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 5 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258 i Nr. 53, poz. 512, Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4, poz. 67) o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych ogłaszam następujące przepisy o praktycznym egzaminie na nauczyciela publicznych szkół powszechnych (Regulamin egzaminu).

I. Charakter egzaminu.

§ 1. Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych odbywa się przed Państwową Komisją Egzaminacyjną:

a) w miarę możności w tej szkole powszechnej, w której dany nauczyciel jest zatrudniony,

b) w wypadkach, gdy prezes Komisji Egzaminacyjnej z uzasadnionych powodów uzna sposób egzaminu, wymieniony pod a) za niemożliwy, w innej szkole powszechnej, względnie szkole ćwiczeń (przy zakładzie kształcenia nauczycieli), wyznaczonej przez prezesa Komisji; w tym wypadku egzamin odbywa się (w listopadzie i w marcu) w stałych kadencjach, których początek ustala Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

Egzamin odbywa się w języku polskim; poszczególne lekcje mog być jednak prowadzone także w innym języku w związku z programem nauczania szkoły, w której kandydat uczy.

II. Komisje i rejony egzaminacyjne.

§ 2. Kurator Okręgu Szkolnego ustanawia potrzebną liczbę Komisyj Egzaminacyjnych i wyznacza im siedziby oraz rejony egzaminacyjne. Siedzibą Komisji Egzaminacyjnej jest z reguły państwowy zakład kształcenia nauczycieli, w wyjątkowych wypadkach inna szkoła państwowa (publiczna).

Rejony egzaminacyjne oraz siedziby Komisyj Egzaminacyjnych Kuratorjum podaje do wiadomości zainteresowanego nauczycielstwa.

§ 3. Prezesem Komisji Egzaminacyjnej mianuje kurator Okręgu Szkolnego w każdym rejonie egzaminacyjnym z reguły dyrektora, a w razie, gdyby to było utrudnione lub niemożliwe, jednego z nauczycieli zakładu kształcenia nauczycieli, względnie szkoły, przy której ustanowiono Komisję Egzaminacyjną; Zastępców prezesa oraz pozostałych członków w potrzebnej liczbie mianuje kurator z pośród dyrektorów (kierowników) i stałych nauczycieli państwowych (publicznych) szkół sobie podległych oraz z pośród inspektorów szkolnych i ich zastępców. Mianowanie odbywa się na okresy trzechletnie.

Skład Komisyj Kuratorjum podaje do wiadomości nauczycielstwa.

Sprawy biurowe Komisji Egzaminacyjnej załatwia kancelarja szkoły, przy której Komisja została ustanowiona.

§ 4. Prezes Komisji wyznacza z pośród jej członków komplet egzaminacyjny, złożony z trzech osób i powierza jednej z nich obowiązki przewodniczącego kompletu. Przy egzaminach, odbywanych w myśl postanowień § 1 a jednym z członków kompletu winien być inspektor szkolny (zastępca Inspektora szkolnego) tego powiatu, w którym kandydat pracuje.

III. Podania kandydatów.

§ 5. Kandydaci, odpowiadający warunkom, określonym w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258 i Nr. 53, poz. 512), wnoszą do dnia 30 września lub do dnia 31 stycznia w drodze służbowej do prezesa Komisji Egzaminacyjnej swego rejonu egzaminacyjnego podania o wyznaczenie terminu egzaminu praktycznego, zaznaczając, czy ubiegają się o dopuszczenie do egzaminu po raz pierwszy, drugi lub trzeci.

§ 6. Do podania należy dołączyć:

a) metrykę urodzenia,

b) dowód stwierdzający posiadanie kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych,

c) odpis wykazu stanu służby,

d) spis przestudjowanych do egzaminu książek i podręczników, zwłaszcza z przedmiotów pedagogicznych i z administracji szkolnej wraz ze streszczeniem przynajmniej dwu z tych książek,

e) opłatę egzaminacyjną, którą ustala osobne zarządzenie,

f) życiorys, zawierający także sprawozdanie z dotychczasowej pracy szkolnej z dokładnym wykazem (w chronologicznym porządku) szkół i klas (oddziałów), w których kandydat dotychczas pracował i przedmiotów, których uczył.

W sprawozdaniu może kandydat nadto wymienić godne zaznaczenia doświadczenia dydaktyczne i wychowawcze, jakie zdołał zdobyć w ciągu dotychczasowej pracy; kandydat, co najmniej od roku zatrudniony w szkole, w której ma zdawać egzamin, może również dołączyć do sprawozdania charakterystykę kilkorga dzieci szkolnych, które obserwował bliżej w ciągu ostatniego roku szkolnego.

IV. Dopuszczenie do egzaminu.

§ 7. Inspektor szkolny uzupełnia w miarę potrzeby odpis wykazu stanu służby kandydata, potwierdza jego zgodność z oryginałem, znajdującym się w Inspektoracie i dołącza wykaz kwalifikacyjny do akt kandydata. Podania kandydatów, którzy posiadają warunki wymienione w § 5, inspektor szkolny przesyła wraz z załącznikami zbiorowo możliwie niezwłocznie po upływie terminu składania podań, najdalej jednak do dnia 10 października i 10 lutego do prezesa Komisji, dołączając opinję, który rodzaj egzaminu z wymienionych w § 1, należałoby w każdym wypadku zastosować ze względu na warunki lokalne. O ile inspektor szkolny pro-

ponuje odbyć egzamin w myśl postanowień, wymienionych w § 1-a, dołącza również wniosek w sprawie terminu egzaminu.

§ 8. Prezes Komisji Egzaminacyjnej decyduje, czy egzamin może odbyć się na podstawie postanowień, wymienionych w § 1-a.

O ile prezes Komisji stwierdzi niemożność odbycia egzaminu w myśl postanowień § 1-a, wpisuje nazwisko kandydata na listę osób, wyznaczonych do egzaminu w czasie najbliższej kadencji Komisji Egzaminacyjnej, czynnej na podstawie postanowień § 1 b.

Decyzję swą co do sposobu odbywania egzaminu (w myśl § 1 a, czy § 1 b) prezes Komisji komunikuje kandydatowi za pośrednictwem tego inspektora szkolnego możliwie niezwłocznie, najpóźniej jednak do końca października, względnie do końca lutego.

V. Egzamin we własnej szkole (§ 1 a).

§ 9. Egzamin, odbywany w myśl postanowień § 1 a, składa się z wizytacji (§ 10) i z kollokwjum (§ 11).

Egzamin, w sprawie którego wpłynęło podanie (§ 5) przed 30 września, winien się odbyć o ile możności przed końcem lutego; egzamin, w sprawie którego wpłynęło podanie przed 31 stycznia, winien się odbyć o ile możności przed końcem roku szkolnego. Dzień egzaminu ustala prezes Komisji po porozumieniu z inspektorem szkolnym, w którego powiecie kandydat pracuje, najpóźniej na 2 tygodnie przed egzaminem, wyznaczając równocześnie komplet egzaminacyjny dla danego kandydata i zawiadamiając o dniu egzaminu zarówno wszystkich członków kompletu egzaminacyjnego, jak i kandydata. Wraz z zawiadomieniem o dniu egzaminu prezes przesyła interesowanym wyznaczony przez siebie rozkład lekcyj na dzień egzaminu z uwzględnieniem o ile możności lekcji języka polskiego. oraz — jeżeli egzamin odbywa się w szkole z językiem nauczania niepolskim, względnie w szkole dwujęzycznej — z uwzględnieniem o ile możności również drugiego języka nauczania.

Jeżeli kandydat nie otrzyma rozkładu lekcyj najpóźniej na 48 godzin przed egzaminem, ma prawo prowadzić lekcje według rozkładu normalnie w danym dniu obowiązującego.

§ 10. Część pierwsza egzaminu, odbywanego w szkole kandydata, polega na szczegółowej wizytacji klasy, względnie klas, w których kandydat uczy, przeprowadzonej w celu zbadania dotychczasowej jego pracy jako nauczyciela i wychowawcy. Komplet egzaminacyjny przysłuchuje się przynajmniej dwom lekcjom, przeprowadzonym przez kandydata z dwu różnych przedmiotów nauczania i przegląda wypracowania uczniów i konspekty (plany) lekcyj, przygotowywanych w ciągu dotychczasowej praktyki (przynajmniej w ciągu ostatniego roku szkolnego) przez kandydata. Prócz tego komplet egzaminacyjny, biorąc pod uwagę zakres pracy kandydata w związku z jego stanowiskiem służbowem, przegląda akta szkolne, sprawdza wykonywanie przez kandydata przepisów, tyczących się organizacji nauki i wychowania, oraz bada stan urządzeń szkolnych. Uwzględniając w każdym wypadku okoliczności, wśród jakich odbywa się praca kandydata oraz zakres powierzonych mu obowiązków, komplet bada stopień dbałości kandydata o kulturę umysłową i moralną oraz wychowanie obywatelskie młodzieży (z uwzględnieniem także pracy około czytel-

nictwa), sprawdza starania kandydata o wychowanie fizyczne, o higjenę i czystość młodzieży oraz dbałość jego o estetykę i czystość izby szkolnej. Na podstawie tego szczegółowego badania komplet stara się wyrobić sobie możliwie dokładny sąd o wpływie kandydata na rozwój umysłowy i moralny powierzonej mu dziatwy, względnie także na ogólny stan szkoły, o ile kandydat zajmuje samoistne stanowisko.

W razie wizytacji przewodniczący i członkowie kompletu mają prawo zadawać pytania dzieciom.

§ 11. Część druga egzaminu obejmuje kollokwjum z kandydatem, przedewszystkiem w nawiązaniu do wizytacji. Treścią kollokwjum jest omówienie z kandydatem jego pracy nad wychowaniem i nauczaniem młodzieży ze stanowiska zadań pedagogiki i dydaktyki z uwzględnieniem higjeny szkolnej oraz ze stanowiska obowiązujących przepisów, zwłaszcza zaś programu nauczania w szkole powszechnej. Przy kollokwjum kandydat winien również udowodnić ogólną znajomość organizacji szkolnictwa w Polsce oraz najważniejszych przepisów w sprawach administracji szkolnej.

§ 12. Część druga egzaminu (kollokwjum) kandydata, który zdawał pierwszą część w myśl postanowień § 1a, winna z reguły odbyć się tego samego dnia, co część pierwsza.

Jeżeli jednak w tej samej lub pobliskiej miejscowości zdaje egzamin w myśl postanowień § 1a w tym samym okresie czasu dwóch lub więcej kandydatów, można dla uproszczenia prac kompletu przeprowadzić z tymi kandydatami wspólne kollokwjum jak najrychlej po części pierwszej egzaminu w miejscu, wyznaczonem przez przewodniczącego.

§ 13. Kollokwjum z kandydatem nie powinno trwać dłużej niż godzinę.

§ 13. Od kollokwjum może być kandydat na podstawie jednomyślnej uchwały kompletu egzaminacyjnego w całości lub częściowo zwolniony, o ile komplet egzaminacyjny w czasie wizytacji stwierdził, że wyniki jego pracy w szkole pod względem wychowawczym i dydaktycznym są bardzo dobre, jakoteż, że kandydat jest dokładnie obeznany z potrzebnemi mu przepisami programu nauczania oraz administracji szkolnej. Uchwała kompletu o zwolnieniu od kollokwjum winna być zanotowana w protokóle egzaminu.

VI. Egzamin w myśl postanowień § 1b.

§ 15. Wykaz kandydatów oraz kolejność egzaminów ogłasza przewodniczący w lokalu Komisji najpóźniej na 3 dni przed rozpoczęciem kadencji egzaminowej.

Egzamin składa się z trzech części: pracy piśmiennej (§ 16 — 18), lekcyj próbnych (§ 19) i kollokwjum (§ 20).

§ 16. Egzamin piśmienny pod nadzorem polega na opracowaniu tematu, wybranego przez kandydata z pośród dwu tematów, które ustala prezes Komisji Egzaminacyjnej na wniosek wyznaczonego przez siebie członka. Tematy winny być ściśle związane z pracą szkolną kandydata i obejmować bądź konspekt (plan) lekcji w jednym z oddziałów, w których kandydat uczy, bądź sprawozdanie z pewnego działu dotychczasowej pracy szkolnej kandydata z uwzględnieniem określonych problemów

dydaktycznych lub wychowawczych, bądź wreszcie opracowanie praktycznego zagadnienia z dziedziny wychowania, nauczania lub organizacji szkoły.

§ 17. Pracę piśmienną wykonywa kandydat w terminie i w lokalu, wyznaczonym przez prezesa Komisji Egzaminacyjnej.

Temat pracy piśmiennej winien być wykonany w ciągu czterech godzin. Używanie jakichkolwiek środków pomocniczych jest niedozwolone, prócz wyraźnie wskazanych przez prezesa Komisji. Prezes ma prawo odsunąć od egzaminu kandydata z powodu używania niedozwolonych środków pomocniczych lub zarządzić w wypadkach wątpliwych ponowne wykonanie pracy piśmiennej.

Nadzór w czasie egzaminu piśmiennego sprawują członkowie Komisji Egzaminacyjnej, wyznaczeni przez prezesa.

§ 18. Pracę piśmienną każdego kandydata ocenia, biorąc pod uwagę także to, czy kandydat poprawnie włada językiem polskim, dwu członków Komisji Egzaminacyjnej, wchodzących w skład kompletu, wyznaczonego dla danego kandydata. Ocena pierwsza winna być umotywowana. W razie niezgodności dwu pierwszych ocen ustala ostateczną ocenę przewodniczący kompletu.

§ 19. W drugiej części egzaminu Komisja (komplet) oceni zdolności kandydata jako nauczyciela i wychowawcy, przysłuchując się najmniej dwom lekcjom próbnym, z których przynajmniej jedna winna być lekcją języka polskiego.

Tematy lekcyj oraz oddziały, w których one mają być przeprowadzone, wyznacza prezes Komisji i podaje je do wiadomości kandydata na dzień przed egzaminem.

§ 20. Kollokwjum z kandydatem odbywa się z zachowaniem przepisu § 13 w sposób analogiczny do postanowień § 11. Odbywa się ono o ile możności tego samego dnia, co lekcje próbne (§ 19).

VII. Egzaminy specjalistów.

§ 21. Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych dla nauczycieli, posiadających kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych tylko jednego lub niektórych przedmiotów, wymienionych w ustępie drugim art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 18, poz. 258 i Nr 53, poz. 512), odbywa się według tych samych przepisów, z tą różnicą, że kandydaci odbywają wszystkie lekcje tylko z zakresu przedmiotu, do którego posiadają kwalifikacje.

VIII. Wynik egzaminu.

§ 22. Po ukończeniu egzaminu komplet egzaminacyjny ustala wynik ogólny na podstawie wyników częściowych, zwracając uwagę szczególnie na lekcje kandydata. Wyniki każdej części egzaminu oraz wynik ogólny ocenia się przez jeden z czterech stopni: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie, niedostatecznie. Kandydat, który otrzymał przy wizytacji (§ 10) stopień niedostateczny, nie może być dopuszczony do dalszej

części egzaminu. Komplet egzaminacyjny może nie dopuścić do dalszych części egzaminu kandydata, który wykonał niedostatecznie pracę piśmienną (§ 16—18). W wypadku niedopuszczenia do dalszych części wynik ogólny egzaminu uważa się za niedostateczny.

Wynik ogólny ogłasza się kandydatowi bezpośrednio po ostatecznej decyzji kompletu i po podpisaniu protokółu (§ 26). Przewodniczący kompletu ma prawo wstrzymać ogłoszenie wyniku i założyć przeciwko niemu „veto" aż do rozstrzygnięcia przez Kuratorjum.

§ 23. Kandydat, który na egzaminie uzyskał wynik ogólny co najmniej dostateczny, otrzymuje świadectwo według załączonego wzoru (załącznik 1). Świadectwo podpisuje prezes Komisji Egzaminacyjnej oraz wszyscy egzaminatorowie danego kandydata. Kandydat, który nie zdał egzaminu, otrzymuje odpowiednie zaświadczenie (załącznik 2).

Świadectwo, względnie zaświadczenie z egzaminu prezes Komisji przesyła kandydatowi za pośrednictwem inspektora szkolnego, który uwzględnia je odpowiednio w wykazie stanu służby.

§ 24. Kandydat, który na egzaminie otrzymał wynik ogólny niedostateczny, winien powtórzyć cały egzamin.

Egzamin powtórzyć można najwcześniej po upływie roku.

§ 25. Nieusprawiedliwione niestawienie się do egzaminu, lub odstąpienie bez usprawiedliwionych powodów, względnie odsunięcie od egzaminu z powodów, wymienionych w § 17, jest równoznaczne z niezdaniem. Opłata egzaminacyjna nie podlega wtedy zwrotowi. O słuszności motywów usprawiedliwienia decyduje prezes Komisji po rozpatrzeniu opinji inspektora szkolnego, w którego powiecie nauczyciel pracuje. W razie usprawiedliwienia zalicza się kandydatowi złożoną przez niego opłatę na poczet powtórnego zgłoszenia.

IX. Protokóły i akta egzaminacyjne.

§ 26. Z każdej części egzaminu spisuje się dla każdego kandydata protokół (załącznik 3), który winien dokładnie oddawać przebieg egzaminu. Do protokółu należy wpisywać temat pracy piśmiennej, wybrany przez kandydata (§ 16), ocenę pracy piśmiennej (§ 18), tematy lekcyj (§§ 10 i 19) wraz z ich oceną, umotywowaną określeniem zauważonych zalet i braków, najważniejsze spostrzeżenia, poczynione w czasie wizytacji (§ 10), treść ważniejszych pytań, postawionych kandydatowi przy kollokwjum (§§ 11 i 20) oraz ocenę odpowiedzi, wreszcie wynik ogólny egzaminu (§ 22).

Protokóły i wszelkie akta egzaminacyjne przechowuje prezes Komisji Egzaminacyjnej.

X. Koszty egzaminów.

§ 27. Prezes i członkowie Komisji Egzaminacyjnej otrzymują za egzamin wynagrodzenie, którego wysokość określa osobne zarządzenie. Osobne zarządzenie określa również sposób pokrywania innych kosztów egzaminacyjnych oraz sposób uiszczania opłat egzaminacyjnych.

XI. Sprawozdania.

§ 28. Raz na rok w terminie do dnia 15-go lipca prezes Komisji przesyła do Kuratorjum w dwóch egzemplarzach sprawozdania z odbytych egzaminów na formularzach według załączonego wzoru (załącznik 4). Kuratorjum przesyła do Ministerstwa w terminie do dnia 15 października po jednym egzemplarzu tych sprawozdań oraz sprawozdanie ogólne z odbytych w Okręgu Szkolnym egzaminów w ciągu ubiegłego roku szkolnego, zestawiając na jednym arkuszu wyniki sprawozdań wszystkich Komisyj (załącznik 5).

XII. Postanowienia przejściowe.

§ 29. Nauczyciele, którzy na podstawie § 3 rozporządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 23 listopada 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr 98, poz. 881, Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 14, poz. 224), zdadzą egzamin praktyczny do dnia 30 czerwca 1929 r. według zasad, obowiązujących dotychczas dla drugiego egzaminu (egzaminu kwalifikacyjnego), otrzymają świadectwo na formularzach, obowiązujących w danem województwie przed dniem wejścia w życie niniejszych przepisów. Niepomyślny wynik egzaminu, uzyskany na podstawie dotychczasowych przepisów pociąga za sobą takie same skutki jak takiż wynik, uzyskany na podstawie przepisów niniejszych.

XIII. Postanowienia końcowe.

§ 30. Regulamin niniejszy wchodzi w życie z dn. 1 stycznia 1929 r.

Warszawa, dnia 14 grudnia 1928 r. (Nr. I. 7702-28).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego
(—) *Świtalski*

Załącznik I do Nr. I—7702-28.

Państwowa Komisja Egzaminacyjna dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w . . . . (Okręg Szkolny . . . .)
Nr. . . . -19 . .

Świadectwo

praktycznego egzaminu na nauczycieli publicznych szkół powszechnych.

Pan . . . . urodzon . . dnia . . . . r. w . . . . powiat . . . . . . województwo . . . . , religji (wyznania) . . . . tymczasow. nauczyciel . . klasowej publicznej szkoły powszechnej . . . . . w . . . . powiat . . . . . . , województwo . . . . . . dopuszczon . . do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych po raz . . , zdał go w dniu . . . . . na podstawie przepisów z dnia 14 grudnia 1928 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1, poz. 3) z wynikiem ogólnym . . . . . .

P. . . . . uzyskał . . tem samem kwalifikacje zawodowe do ustalenia w publicznych szkołach powszechnych w myśl art. 7 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258 i Nr. 53, poz. 512).

W . . . . dnia . . . . 19 . .

Egzaminatorowie — Prezes Komisji Egzaminacyjnej

. . . . — . . . .

m. p.

Inspektor Szkolny w . . . .

Skala stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

Załącznik 2 do № I-7702-28.

Państwowa Komisja Egzeminacyjna dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych . . . . (Okręg Szkolny . . . . . .)
Nr. . . . /19 . . .

Zaświadczenie.

P. . . . .
urodzon . . . dnia . . . . r. . . w . . . .
. . . (powiat . . . . , województwo . . . .)
religji (wyznania) . . . . , nauczyciel . . . . . klasowej publicznej szkoły powszechnej . . . .
. . . . w . . . . (powiat . . . .
województwo . . . .), zdawał . . w dn. . . . .
19 . . . praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych na podstawie przepisów z dnia 14 grudnia 1928 (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. № 1, poz. 3) z wynikiem ogólnym niedostatecznym po raz . . . .

W . . . . dnia . . . . . 19 . . .

m. p.

Prezes Komisji Egzaminacyjnej

. . . .

Załącznik 3 do № I·7702-28.

Państwowa Komisja Egzeminacyjna dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w . . . . (Okręg Szkolny . . . . . .)

Nr. . . . /19 . . .

P r o t o k ó ł

praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych.

P. . . . .
ur. dnia . . . . r. w . . . .
(powiat . . . . , województwo . . . .),
religji (wyznania) . . . . , tymczasow . . nauczyciel . .
. . . klasowej publicznej szkoły powszechnej . . . .
. . . . w . . . .
(powiat . . . . , województwo . . . .),
po przedstawieniu dowodów uzyskania w r. . . . . kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, a mianowicie . . . .
. . . .
oraz . . letniej nieprzerwanej pracy nauczycielskiej w przepisanym wymiarze godzin*) od dnia . . . . . 19 . . . do dnia . . . . . 19 . . ,
a mianowicie . . . .
. . . .
dopuszczon . . został . . do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych po raz . . . .

Uprzednio zdawał . . egzamin praktyczny w terminie . . . . .
. . . . . r. w . . . ., z wynikiem niedostatecznym.

Obecnie zdaje egzamin na podstawie § 1 . . . przepisów z dnia 14 grudnia 1928 r. (Dz. Urz. № 1, poz. 3).

---

*) Wyciąg rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. № 28, poz. 258).

Art. 8. Do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych może przystąpić nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, który wykaże się co najmniej dwuletnią nieprzerwaną pracą nauczycielską w wymiarze nie mniejszym niż 14 godzin tygodniowo, odbytą w publicznej szkole powszechnej po uzyskaniu kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

Za pracę nauczycielską, uprawniającą nauczyciela publicznej szkoły powszechnej do przystąpienia do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub władza przez niego oznaczona może uznać pracę w szkole innej, niż publiczna szkoła powszechna, przy zachowaniu jednak warunków pracy, podanych w ust. 1 artykułu niniejszego.

Protokół egzaminu piśmiennego (§§ 16—18).

(Tylko przy egzaminach, zdawanych w myśl § 1 b).

Data	Temat opracowany	Uwagi o przebiegu egzaminu	Ocena	Podpis egzaminatora

Protokół egzaminu ustnego.

A. Lekcje (§ 10, wzgl. 19).

(Wypełnia się przy egzaminach zdawanych w myśl § 1 a i § 1 b).

Dnia	Lekcja na temat	Szkoła i oddział	Wynik lekcji	UWAGI

B. Spostrzeżenia i uwagi o wynikach wizytacji (§ 1 a i 10).

Wynik ogólny części II A (z uwzględnieniem spostrzeżeń, wymienionych pod II B, o ile egzamin odbywał się w myśl postanowień § a).

C. Kollokwjum (§§ 12 — 14, wzgl. 20).

(wypełnia się przy egzaminach, zdawanych w myśl § 1 a i 1 b).

Data	Treść pytań	Ocena odpowiedzi	UWAGI

Wynik ogólny kollokwjum ....

Wobec powyższych wyników częściowych Komisja Egzaminacyjna stwierdza, że p. .... zdał.... praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych z wynikiem ogólnym ....

Uwagi:

W.. dnia .... r.

Podpis Prezesa:

Podpisy Egzaminatorów:

Skala stopni: bardzo dobry, dobry, dostateczny, niedostateczny.

Załącznik 4 do Nru 1-7702/28

Okręg szkolny ....

Państwowa Komisja Egzaminacyjna dla nauczycieli publ. szkół powszechnych w ....

Nr. ..../19.... r.

Sprawozdanie statystyczne

Prezesa Państw. Komisji Egzaminacyjnej z wyników egzaminów praktycznych w ciągu roku szkolnego 19......./.......

W ciągu całego roku szkolnego:

Rejon egz. obejmował powiaty	Zgłosiło się do egzaminu			Odstąpiło od egzaminu z powodów						Zgłoszonych w terminie nie zdołano przeegzamin.			Egzaminowano według przepisów	Z pośród egzaminowanych						Uwagi
				a) uspraw.			b) nieuspr.							a) zdało:			b) nie zdało			
	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet		Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	
Ogółem													§ 1 a							
													§ 1 b							
Z powiatu													§ 1 a							
													§ 1 b							
Z powiatu													§ 1 a							
													§ 1 b							
Z powiatu																				

UWAGA: Przez zgłoszonych do egzaminu należy rozumieć zgłoszonych w terminach przepisanych na dany rok szkolny, t. j. do dnia 31 stycznia oraz pozostałych do przeegzaminowania z ubiegłego roku szkolnego. Liczby co do tych ostatnich należy prócz tego podać w nawiasach. Zgłoszonych po 31 stycznia rb. należy wykazywać przy następnem sprawozdaniu.

W .... dnia .... 19........ r.

Podpis Prezesa Komisji ....

Załącznik 5 do Nru I-7702/28

Kuratorjum Okręgu Szkolnego ....

w ...., dnia .... 19........ r.

Nr. ..../19........ r.

Sprawozdanie ogólne

z wyników egzaminów praktycznych w Okręgu Szkolnym ....

w ciągu roku szkolnego 19........./........ na podstawie sprawozdań prezesów Komisyj Egzaminacyjnych.

W ciągu całego roku szkolnego:

W komisjach egzaminacyjnych	Zgłosiło się do egzaminu			Odstąpiło od egzaminu z powodów: a) uspraw.			Odstąpiło od egzaminu z powodów: b) nieuspr.			Zgłoszonych w terminie nie zdołano przeegzamin.			Egzaminowano według przepisów	Z pośród egzaminowanych: a) zdało:			Z pośród egzaminowanych: b) nie zdało:			Uwagi
	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet		Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	Ogółem	Mężczyzn	Kobiet	
Ogółem													§ 1 a							
													§ 1 b							
w Komisji w													§ 1 a							
													§ 1 b							
w Komisji w													§ 1 a							
													§ 1 b							
w Komisji w																				

UWAGA. Przez zgłoszonych do egzaminu należy rozumieć zgłoszonych w terminach przepisanych na dany rok szkolny, t. j. do dnia 31 stycznia oraz pozostałych do przeegzaminowania z ubiegłego roku szkolnego. Liczby co do tych ostatnich należy prócz tego podać w nawiasach. Zgłoszonych po 31 stycznia rb. należy wykazywać przy następnem sprawozdaniu.

W.............................. dnia .... 19........ r. *Podpis Kuratora*..............................

14

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 7 grudnia 1928 r. Nr. O. R.-14244-28

w sprawie zapobieżenia obniżenia dochodu z opłat stemplowych przez kilkakrotne używanie weksli blanco.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem L. D. V.9975/6-28 z dn. 21.XI r. b. zawiadomiło, że urzędy państwowe i przedsiębiorstwa państwowe, przy zawieraniu umów o dostawy i roboty i t. p., jakoteż przy kredytowaniu należności Skarbu Państwa lub przedsiębiorstw państwowych żądają niejednokrotnie złożenia wekslu blanco, to jest bądź blankietu wekslowego, zaopatrzonego jedynie w podpisy bądź nawet wypełnionego, ale niecałkowicie, a mianowicie nie wymieniającego sumy wekslowej.

Po zlikwidowaniu stosunku prawnego, z powodu którego nastąpiło złożenie wekslu blanco, weksel ten zostaje zwrócony stronie i zazwyczaj jest przez nią ponownie używany i to nawet wielokrotne użycie tego samego wekslu blanco Skarb Państwa ponosi stratę, gdyż opłata stemplowa w maksymalnej wysokości 30 zł., przewidziana w ustępie drugim art. 122 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570) zostaje uiszczona tylko raz jeden, mimo, że weksel ten pełnił właściwą sobie funkcję przy większej ilości stosunków prawnych.

Wobec powyższego żądania Ministerstwa Skarbu — opierającego się na opinji Prokuratorji Generalnej Rzeczpospolitej Polskiej z dn. 7 listopada 1929 r. L. dz.37279-13390-28.II.F.31-1030 — proszę o wydanie zarządzeń, by właściwe organa podwładne we wszystkich przypadkach, w których składanie wekslu blanco jest praktykowane, uzależniały zawarcie umowy, względnie kredytowanie należności, od wyrażenia przez drugą stronę zgody na skasowanie (unieważnienie) wekslu blanco przed wydaniem go stronie po zlikwidowaniu odnośnego stosunku prawnego.

Najodpowiedniejszem miejscem do tego wyrażenia zgody jest deklaracja, przy której strona składa weksel blanco. Klauzuli, o której mowa, można nadać brzmienie następujące: „Zgadzam się na skasowanie wekslu wyżej wymienionego przed zwróceniem mi go". — Wybór skasowania należałoby pozostawić organowi, który zwraca weksel. Nadawałoby się do tego np. przekreślenie przedniej strony wekslu na krzyż, umieszczenie na przedniej stronie wekslu ręcznie lub mechanicznie słowa: „skasowany", wycięcie części wekslu, zawierającej podpisy.

Za Naczelnika Wydziału
(—) *St. Uściński*
Naczelnik Rachuby

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 20 grudnia 1928 r. Nr. 0-45922/28.

Do Dyrekcyj Państwowych Szkół Średnich Ogólnokształcących, Seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych oraz Panów Inspektorów Szkolnych

w sprawie zapobieżenia obniżania dochodu z opłat stemplowych przez kilkakrotne używanie weksli blanco.

Powyższy okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podaję do wiadomości i zastosowania.

p. o Naczelnika Wydziału
(—) *J. Małowieski.*

15

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 13 grudnia 1928 r. L. O. R. 14459/28

w sprawie przechowywania drobnych sum pieniężnych i znaków wartościowych w kasach podręcznych władz i urzędów.

Celem ułatwienia toku urzędowania Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Najwyższą Izbą Kontroli okólnikiem L. D. VII. 1660/2 z dn. 16. XI. 1928 r. zmieniło częściowo swój okólnik z 30 listopada 1925 r. L. DK. 4295/WAK. Nr. O. R. 14630 z dn. 18. I. 1926 w tym kierunku, że władze i urzędy państwowe mogą przechowywać w swej kasie podręcznej należycie zabezpieczonej, *znaczki stemplowe*, nadesłane wraz z podaniem bez ograniczenia wartości tychże.

Powyższe udziela się do wiadomości i stosowania.

Za Naczelnika Wydziału
(—) *St. Uściński*
Naczelnik Rachuby

16

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

Do wszystkich władz i urzędów podległych Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

w sprawie ustalenia rodzaju należności, które mogą być przesyłane pocztą na koszt Skarbu Państwa.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego oznajmiło, że na podstawie okólnika Ministerstwa Skarbu z dn. 27 listopada

1928 r. L. D. VII. 1970/28 — w każdym wypadku, gdy koszta przesyłki pieniędzy przekazem pocztowym, spowodowane przez władze i urzędy państwowe (a nie przedsiębiorstwa państwowe) obowiązany jest ponieść Skarb Państwa, pokrywa się je z kredytu przewidzianego w budżecie Ministerstwa Skarbu.

Z tego kredytu należy pokrywać koszta przesyłki pocztą funkcjonarjuszom państwowym do miejsc urzędowania, znajdujących się poza siedzibą Kasy Skarbowej, wszelkich należności, wynikających ze stosunku służbowego jako to: uposażeń, zapomóg, nagród pieniężnych, zwrotów opłat szkolnych, zwrotów kwot, wypłacanych przez funkcjonarjuszów z własnych funduszów na potrzeby biura, tudzież zaliczek na wydatki budżetowe i t. p.

Nadto w ten sam sposób należy pokrywać koszta przesyłki stronom prywatnym różnych należności w wypadku, gdy urząd państwowy występuje w charakterze strony, obowiązanej w myśl postanowień prawa cywilnego do uiszczenia kosztów.

Powyższe podaję do wiadomości i stosowania.

Wilno, dn. 3. I. 1929 r. (L. O.—46983/28).

P. o. Naczelnika Wydziału
(—) J. Małowieski

17

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 28 grudnia 1928 r. L. O. Prez. 8102-28

w sprawie zaopatrywania instytucyj państwowych w Państwowych zakładach Umundurowania.

Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 19 marca r. b. powołała do życia przedsiębiorstwo państwowe skomercjalizowane pod nazwą: „Państwowe Zakłady Umundurowania w Warszawie", mające na celu wyrób i sprzedaż gotowych przedmiotów umundurowania i oporządzenia, oraz kompletów wykrojów tych przedmiotów na potrzeby armji i instytucyj państwowych.

Podając powyższe do wiadomości, zarządzam, by w myśl uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, powziętej na posiedzeniu w dniu 9 sierpnia 1923 r. wszystkie władze, urzędy i instytucje podległe Ministerstwu Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pokrywały swe zapotrzebowanie przedewszystkiem w tem przedsiębiorstwie państwowem.

Dyrekcja Państwowych Zakładów Umundurowania mieści się obecnie w gmachu Ministerstwa Spraw Wojskowych w Warszawie, ul. Nowowiejska Nr. 5 pokój Nr. 130.

Za Podsekretarza Stanu
(—) Wł. Żłobicki
Dyrektor Departamentu

OKÓLNIK

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorjów Okręgów Szkolnych Wydziału Oświecenia Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego i Liceum Krzemienieckiego

w sprawie kwalifikowania kandydatów do seminarjów nauczycielskich ze względu na wadliwą wymowę.

W związku z rozporządzeniem z dnia 4 czerwca 1921 r. Nr. I.16100/21 (Dz. Urz. Nr. 13, poz. 132) w sprawie przydatności fizycznej kandydatów do zawodu nauczycielskiego, a specjalnie w związku z punktem 4 wzmiankowanego rozporządzenia, zakazującym przyjmowania do seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich osobników, dotkniętych zaburzeniami mowy, oraz w związku z postanowieniami, zawartemi w § 4 Regulaminu przyjmowania uczniów do państwowych seminarjów nauczycielskich (Dz. Urz. z r. 1926 Nr. 10, 114), Ministerstwo wyjaśnia co następuje:

Przez zaburzenia mowy, bezwzględnie dyskwalifikujące kandydata do zawodu nauczycielskiego, rozumieć należy przedewszystkiem jąkania się, następnie bełkotanie i wybitną mowę nosową.

Pamiętać należy, że zaburzenia mowy najczęściej świadczą o obciążeniu neuropatycznem osobnika i dlatego na jego stan nerwowy należy zwrócić baczną uwagę.

Warunkowo na pierwszy kurs seminarjum nauczycielskiego lub ochroniarskiego można przyjmować na kandydatów, dotkniętych nieznacznem zacinaniem się, lekkim stopniem wadliwego wymawiania, nieznaczną mową nosową, mową zbyt szybką, t. zw. trzepotaniem. Od przyjętych kandydatów żądać jednak należy poddania się specjalnemu leczeniu i od wyników leczenia uzależnić przyjęcie ich na kurs następny.

W razach wątpliwych co do przydatności kandydatów do zawodu nauczycielskiego ze względu na zboczenia wymowy, należy kierować zakwestjowanych kandydatów do jednej z państwowych poradni do leczenia zboczenia mowy, a mianowicie w Warszawie przy Instytucie Pedagogiki Specjalnej (Plac Trzech Krzyży 4—6), w Krakowie przy klinice neurologiczno-psychiatrycznej Uniwersytetu Jagiellońskiego (dyrektor, prof. dr. Piltz), we Lwowie do Poradni szkolnej przy ul. Strzeleckiej 5.

Na jednoroczne lub dwuletnie kursy nauczycielskie nie należy przyjmować kandydatów nawet z nieznacznemi zaburzeniami mowy, gdyż w tym wieku poprawa wymowy jest już bardzo utrudniona, zły zaś wzór mowy u nauczyciela bardzo niekorzystnie odbija się na wymowie uczniów.

Zechce Kuratorjum zawiadomić o powyższem dyrektorów i lekarzy szkolnych seminarjów nauczycielskich i ochroniarskich państwowych i prywatnych.

Warszawa, dnia 16 listopada 1928 r. (Nr. I. 16453/28).

Za ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Podsekretarz Stanu *(—)St. Czerwiński.*

19

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 6 grudnia 1928 r. Nr O. H. fiz 1019/28.

w spr. kwalifikacyj zdrowotnych uczniów seminarjów nauczycielskich.

Jako uzupełnienie § 2 (punktu 2) i § 4 rozporządzenia z dnia 19-go maja 1926 r. w sprawie regulaminu przyjmowania uczniów do państwowych seminarjów nauczycielskich (Nr. I-7499/26. Dz. Urz. 1926 r. Nr. 10 poz. 114) oraz punktu 6 instrukcji z dnia 24 marca 1928 r. w sprawie wykonania ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutago 1928 r. (Dz. Urz. 1928 r. Nr. 5, poz. 90) wyjaśniam i zarządzam, co następuje:

Jeżeli kandydat do seminarjum nauczycielskiego wykazuje takie braki i wady cielesne, które zdaniem lekarza szkolnego mogą same ustąpić lub być usunięte w ciągu niezbyt długiego przeciągu czasu (np. drobne wady wymowy, drobne zaszpecenia twarzy, dające się usunąć na drodze operacyjnej, przejściowe nieżyty dróg oddechowych i t. p.), to ze względu na stan zdrowia może on być przyjęty do seminarjum warunkowo na jeden rok. Przy końcu roku szkolnego dyrekcja seminarjum na podstawie opinji lekarza szkolnego rozstrzyga o pozostawieniu kandydata w seminarjum na stałe.

Jeżeli u ucznia podczas pobytu na trzech niższych kursach seminarjum wystąpiły braki i wady cielesne, bezwzględnie go dyskwalifikujące do zawodu nauczycielskiego (np. gruźlica płuc w stanie utajonym, gruźlica gruczołów śródpiersiowych, rzadkie ataki padaczki nocne, ciężka wada serca po przebytym ostrym reumatyzmie stawowym, nagle powstałe wybitne upośledzenie słuchu lub jakieś inne kalectwo), wówczas dyrekcja na wniosek lekarza szkolnego usuwa go przy końcu roku szkolnego.

Jeżeli powyższe braki i wady cielesne, uniemożliwiające pełnienie zawodu nauczycielskiego, wystąpiły u ucznia dopiero na 4 lub 5 kursie seminarjum, wówczas uczeń, o ile mu ogólny stan zdrowia na to pozwala, może pozostać w seminarjum i może przystąpić do egzaminów ostatecznych. Przed wydaniem mu świadectwa dojrzałości Dyrekcja przekreśla na niem ustęp, uprawniający do pełnienia obowiązków nauczycielskich oraz zaznacza, że świadectwo to nie uprawnia do pełnienia obowiązków nauczycielskich ze względu na brak wymaganej przydatności fizycznej.

O ile stan zdrowia abiturjenta poprawi się, może on nie wcześniej niż po roku i nie później niż w ciągu pięciu lat zgłosić się ze świadectwem lekarskiem do dyrekcji zakładu, którego był uczniem, celem ponownego orzeczenia o przydatności fizycznej do zawodu nauczycielskiego. W razie stwierdzenia przez lekarza szkolnego tej przydatności, dyrekcja seminarjum wydaje mu normalne świadectwo dojrzałości.

Powyższe zarządzenie co do pozostawienia ucznia w seminarjum z brakami i wadami cielesnemi nie ma zastosowania do ucznia, który przez swą chorobę stał się niebezpieczny dla otoczenia; takiego ucznia należy niezwłocznie na wniosek lekarza szkolnego usunąć z zakładu.

Podsekretarz Stanu (—) *S. Czerwiński*

20

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do kuratorów Okręgów Szkolnych, naczelnika Wydziału Oświecenia w Śląskim Urzedzie wojewódzkim i wizytatora Liceum Krzemienieckiego

w sprawie noszenia książek i zeszytów w tornistrach.

Obserwacje nad dziatwą szkolną wykazały, że noszenie książek i zeszytów w teczkach, w paskach, pod pachą przynosi szkodę organizmowi dziecka, gdyż, zwłaszcza przy większym ciężarze książek i przy noszeniu jednostronnem, sprzyja chorobliwemu skrzywieniu kręgosłupa, poza tem zajęcie w tych razach rąk tamuje swobodę ruchów np. przy wchodzeniu do tramwaju, do wagonu, w razie pośliznięcia się, a podczas mrozów ręce w tych przypadkach łatwo ulegają odmrożeniu.

Wobec tego polecam przedsięwzięcie wszelkich środków, by dziatwa nie potrzebowała nosić z domu do szkoły i z powrotem zbyt dużej liczby książek i zeszytów, by, o ile to okaże się możliwe, część pomocy naukowych, zbędnych w domu, pozostawiała w klasie w zamykanych szafach (w budynkach murowanych można do tego wyzyskać specjalne wgłębienia w ścianach, zamykane jak szafy).

Co się tyczy sposobu noszenia książek i zeszytów, to nauczyciele na konferencjach rodzicielskich powinni uświadamiać opiekę domową o szkodliwościach, płynących dla zdrowia dziatwy wskutek niewłaściwego noszenia książek i zeszytów i zalecać, by zaopatrywała dzieci w tornistry (z grubej tektury, ceraty, skóry i t. p.). Przy zalecaniu tego sposobu noszenia książek podnieść należy, że noszenie tornistra ew. plecaka sprzyja równomiernemu obciążeniu kręgosłupa i czynności jego mięśni wyprostnych, ułatwia zachowanie prawidłowej postawy, umożliwia swobodne używanie rąk, a w razie zbyt niskiej ciepłoty powietrza pozwala na zabezpieczenie ich od odmrożenia.

Zechcą kuratorowie podać powyższe zalecenie do wiadomości dyrekcyj i kierowników szkół, pp. inspektorów szkolnych oraz ogółu nauczycielstwa, zaznaczając, iż noszenie tornistrów powinno dotyczyć głównie dziatwy szkół powszechnych oraz gimnazjum niższego.

Warszawa, dnia 17 listopada 1928 r. (Nr. O. H. fiz. 1029/28).

Za Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego
Podsekretarz Stanu (—) *Czerwiński*

21

OKÓLNIK

Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 8 stycznia 1929 r.

do Dyrekcyj szkół średnich ogólnokształcących, zawodowych, seminarjów nauczycielskich i ochroniarskiego — w Okręgu.

Dla ujednostajnienia układu przedkładanych corocznie Kuratorjum sprawozdań lekarskich polecam przy sporządzaniu tych sprawozdań stosować się do przepisów okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 22 maja 1923 r. L. 55/23.H., umieszczonego w „Zbiorze rozporządzeń i okólników w sprawach Higjeny szkolnej i wychowania fizycznego za lata 1918—1928" na stronie 56.

Stosownie da wymagań powyższego okólnika i zgodnie z układem „Książki Sanitarnej Szkolnej" sprawozdania te powinny składać się z następujących działów:

1. z opisu warunków sanitarnych pomieszczeń i urządzeń szkolnych; jeżeli opis ten został podany w roku zeszłym, to zaznaczyć tylko należy, co do poprawy warunków sanitarnych zrobiono, i jak wielka powierzchnia podłogi i objętości klasy przypadły na ucznia w poszczególnych klasach,

2. z opisu sprawozdawczego zachorowań uczniów na choroby zakaźne,

3. z opisu wyników działalności ambulatoryjno-leczniczej lekarza szkolnego,

i 4. z zestawienia statystycznego z kart zdrowia uczniów.

W uwagach dodatkowych lekarz szkolny powinien opisać sposoby zwalczania chorób zakaźnych w szkole, przejawy rozwoju fizycznego młodzieży, zaznaczyć np. czy i w jakim stopniu rozwinęło się wśród niej zamiłowanie do sportów, w których klasach i na jaki temat lekarz wygłosił pogadanki higjeniczne, co było przedmiotem jego konferencji z rodzicami, ilu krótkowzrocznych na skutek interwencji lekarza szkolnego zaopatrzyło się w szkła, ilu uczniów poprawiło wymowę, jaki charakter nosiła pomoc ambulatoryjna, który lekarz udzielał pomocy młodzieży w szkole, czy i jak często zachodziła potrzeba wizytowania przez lekarza szkolnego stancyj uczniowskich i jaki wynik wizytacje te dały, w jakich zasadniczych sprawach lekarz szkolny zabierał głos na posiedzeniach rad pedagogicznych i t. p.

Statystyka lekarska szkolna powinna służyć przedewszystkiem za ilustrację działalności higjenicznej lekarza w szkole i wykazywać liczbowo korzyść z przedsięwziętych zamierzeń w celu poprawy warunków zdrowotnych szkoły i uczęszczającej do niej młodzieży.

Szkoły, w których są czynni dentyści szkolni, powinny nadsyłać również sprawozdania dentystyczne podług ustalonych wzorów.

Blankiety do sprawozdań mieszczą się w „Książce sanitarnej szkolnej", której posiadanie przez szkołę jest obowiązkowe, a którą nabywać można za 2 zł. 50 gr. w Warszawie, w Polskiej Składnicy Pomocy Szkolnych, ulica Nowy Świat 33 — Książka ta służy na lat 5.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *St. Pogorzelski.*

22

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dn. 16 stycznia 1929 r Nr. O. 47451/28

Do wszystkich władz i urzędów podległych

w sprawie propagandy wstrzemięźliwości od alkoholu.

Na podstawie pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20 grudnia 1928 r. L. H. fiz. 1179/28 w sprawie poparcia akcji propagandy wstrzemięźliwości od alkoholu, prowadzonej przez towarzystwa przeciwalkoholowe, które podobnie jak w latach ubiegłych, urządzają w dniach 1—8 lutego 1929 r. t. zw. „Tydzień Propagandy Trzeźwości", zarządzam analogiczne wykonanie w r. b. okólnika mego z dnia 25 stycznia 1928 r. L. O. 2085/28, umieszczonego w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Nr. 2 w roku 1928.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) *Stefan Pogorzelski.*

23

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

do Kuratorjów Okręgów Szkolnych, Liceum Krzemienieckiego, Rektoratów Wyższych Zakładów naukowych, Dyrekcyj wszystkich szkół średnich ogólnokształcących, seminarjum nauczycielskich i szkół zawodowych

w sprawie przesunięcia terminu wcielenia studentów, względnie uczniów do szeregów.

Pan Minister Spraw Wojskowych zarządzeniem z dnia 11 grudnia 1928 .r L. dz. 34(0/Pob. wprowadził następujące postanowienia, dotyczące przesunięcia terminu wcielenia studentów, względnie uczniów do szeregów:

„Znowelizowana ustawa o powszechnym obowiązku wojskowym, a w szczególności art. 61 zmieniły dotychczasowe ramy okresów, w których można było udzielać odroczeń z tytułu studjów, wskutek czego znaczna ilość młodzieży pozbawiona została niespodzianie prawa do ulg, z których korzystać mogła na prawach dawnych.

Z uwagi więc na to, że studjująca młodzież nie zdołała się dotąd przystosować do nowych warunków, zachodzi potrzeba zastosowania obecnie pewnego jeszcze okresu przejściowego.

Dowódcy korpusów będą zatem udzielali w tym okresie przejściowym młodzieży szkół akademickich oraz szkół średnich ogólno-kształcących i zawodowych indywidualnych przesunięć terminu wcielenia do szeregów, a to w tym celu, aby umożliwić młodzieży ukończenie rozpoczę-

tych już studjów i przysporzyć przez to sile zbrojnej państwa większej ilości kandydatów na przyszłych oficerów rezerwy, zaś w razie mobilizacji specjalistów w różnych dziedzinach życia wojskowego.

Udzielanie przesunięć terminu wcielenia do szeregów będzie uzależnione od pewnych minimalnych warunków, którym petenci będą musieli odpowiadać.

Jednym z takich warunków jest przynależność petenta do jednego z oddziałów wychowania fizycznego i wykazania się świadectwem przysposobienia wojskowego I wzgl. II stopnia, wzgl. wykazania się wogóle czynnym udziałem w przygotowaniu się do służby wojskowej przed okresem wcielenia do szeregów wojskowych.

Następnie stwierdzone być muszą specjalne warunki, zasługujące na uwzględnienie, przyczem każdą prośbę traktować należy indywidualnie.

Do próśb o przysunięcie terminu wcielenia powinien ubiegający się przedłożyć zaświadczenie swej władzy szkolnej, stwierdzające powody lub przyczyny, które stały na przeszkodzie w ukończeniu wyższej uczelni wzgl. szkoły średniej ogólno-kształcącej lub zawodowej (n. p. choroby, nieszczęśliwe wypadki w rodzinie i t. p.).

Władza szkolna, wydająca takie zaświadczenie, powinna równocześnie wydać swą opinję o uczniu wzgl. studencie, czy na przesunięcie terminu zasługuje i rokuje nadzieję na pomyślne rezultaty naukowe w okresie o przyznanie którego prosi.

Prośby nieskompletowane i nieuzupełnione dowodami wskazanemi powyżej, mają być już w P. K. U. zwracane petentom bez załatwienia.

Przy rozpatrywaniu podań o przesunięcie terminu wcielenia mają się Dowódcy O. K. kierować zasadą, że podania takie podzielić należy na dwie grupy, a mianowicie:

I. **Pierwsza grupa** dotyczyć będzie poborowych, którzy posiadają już prawo do służby skróconej, a mając rozpoczęte studja uniwersyteckie (art. 61 pkt. 2 Ustawy o powsz. obow. wojsk.) są zwyczajnymi (rzeczywistymi) studentami wzgl. słuchaczami tychże uczelni i nie mogli w roku szkolnym 1928/29 ukończyć wyższego zakładu naukowego.

Ta kategorja poborowych winna do dnia 1 czerwca 1929 r. jako terminu bezwzględnie ostatecznego przedłożyć przez właściwego Powiatowego Komendanta Uzupełnień do Dowódcy O. K. prośbę o wyżej wspomniane przesunięcie na rok szkolny 1929/30 z dołączeniem zaświadczenia wyższego zakładu naukowego, stwierdzającego:

1) na którym roku, kursie wzgl. semestrze znajduje się zainteresowany poborowy w chwili wnoszenia podania (maj 1929 r.),

2) oznaczenie dokładnego terminu, kiedy petent może ukończyć swe studja to zn. ile lat, kursów wzgl. semestrów pozostaje mu do definitywnego ukończenia wyższego zakładu naukowego.

Podania wniesione po 1 czerwca 1929 r. należy, ze względu na spóźniony termin załatwiać u źródła wpływu odmownie.

Dowódcy O. K. udzielać będą w powyższej grupie przesunięć terminu wcielenia do szeregów, poborowym z cenzusem roczn. 1902, 1903, którzy w roku szkolnym 1929/30 mają do ukończenia **ostatni rok studjów** szkół akademickich wzgl. innych wyższych zakładów naukowych.

Do poborowych z cenzusem rocznika 1904 należy zastosoweć prze-

sunięcie powyższe, o ile udowodnią, że do ukończenia wyżej wspomnianych szkół wyższych pozostaje im jeszcze dwa lata wzgl. jeden rok.

Wszelkie inne wypadki, któreby przekraczały w tej grupie nakreślone tu kompetencje Dowódców O. K. należy niezwłocznie przedkładać do rozstrzygnięcia M. S. Wojsk. Biuro Uzupełnień najdalej jednak do dnia 15 czerwca 1929 r., jako terminu bezwzględnie ostatecznego.

Prośby o przesunięcie terminów wcielenia do szeregów dla uzyskania doktoratu, odbycia aplikacji sądowej, zdawania specjalnych egzaminów i t. p. należy załatwiać odmownie i do M. S. Wojsk. podań takich nie kierować:

Każdorazowe udzielone przesunięcie może opiewać tylko na jeden rok, to znaczy do 1 lipca roku następnego — po upływie zaś tego terminu petenci, o ile do ukończenia studjów brakowało im jeszcze dwóch lat (rocznik 1904) muszą przedłożyć Dowódcy O. K. zaświadczenie wyższej uczelni, że przeszli na ostatni rok studjów, wówczas Dowódca O. K. przesunie im automatycznie okres wcielenia do 1 lipca roku następnego, jako terminu ostatecznego.

II. **Druga grupa** dotyczyć będzie poborowych, nieposiadających jeszcze cenzusu naukowego, dającego prawa do skróconej służby wojskowej, a w szczególności uczniów szkół średnich ogólnokształcących oraz zawodowych (art. 61 pkt. 1 Ustawy o powsz. obow. wojsk.), którzy studjując w tych szkołach w roku szkolnym 1928/29 nie będą mogli ich ukończyć, wzgl. w niektórych wypadkach nabyć ustawowych warunków do uzyskania praw do służby skróconej.

Ta kategorja poborowych powinna przynajmniej na 6 tygodni przed okresem wcielenia przedłożyć w drodze przez właściwego Powiatowego Komendanta Uzupełnień do Dowódcy O. K. podanie z prośbą o przesunięcie terminu wcielenia do szeregów na rok szkolny 1929/30 z dołączeniem zaświadczenia średniego zakładu ogólno-kształcącego wzgl. szkoły zawodowej, a mianowicie;

1) w której klasie, na którym roku ewent. kursie znajduje się zainteresowany poborowy w chwili składania podania.

2) określenie dokładnego terminu, kiedy poborowy uczeń może daną szkołę ukończyć, wzgl. jaki czasokres pozostaje mu jeszcze do jej ukończenia, wzgl. odbycia praktyki po ukończeniu kursu teoretycznego.

W tej grupie będą Dowódcy O. K. udzielać przesunięć terminu wcielenia do szeregów tym poborowym rocznika 1905, 1906 i 1907, którym w roku szkolnym 1929/30 pozostaje do ukończenia tylko jeszcze jeden rok, czy to studjów teoretycznych czy też praktycznych.

Uczniom szkół zawodowych typu wyższego (Dziennik Ustaw R. P. Nr, 83/27 poz. 746) to jest takich, którzy po ukończeniu 6 klas szkoły średniej ogólno-kształcącej wstępują do tych uczelni i po ukończeniu 4-ch semestrów uzyskują prawo do służby skróconej (art. 49 ustęp 3) można udzielać przesunięć terminu wcielenia tylko wówczas, jeżeli im do uzyskania dyplomu (całkowitego ukończenia nauki lub praktyki) brak najwyżej jednego roku.

Podania wnoszone po terminie określonym ogólnie dla II grupy należy już u źródła wpływu załatwiać odmownie.

Udzielone przesunięcia terminu wcielenia mają zależnie od potrze-

by najwyżej ważność jednoroczną, dłuższych przesunięć pod żadnym pozorem udzielać nie należy.

Odbywanie praktyki rocznej w szkołach zawodowych średnich, przewidziane w Dzienniku Ustaw R. P. Nr. 80/27 (wykaz szkół uprawniających do korzystania z odroczeń służby wojskowej) należy uwzględniać narówni z kursem nauk teoretycznych ponieważ ukończenie tej praktyki daje poborowym prawo do uzyskania cenzusu oficerskiego.

Udzielanie przesunięć terminu wcielenia do szeregów może być stosowane tylko odnośnie słuchaczów wzgl. uczniów tych szkół, które są umieszczone w wykazie szkół, uprawniających do korzystania z ustawowych odroczeń wzgl. przyznania służby skróconej — Dz. Ustaw R. P. Nr. 80/27 i Nr. 56/27.

Wypadki, któreby nastręczały ewentualnie trudności w rozstrzygnięciu udzielenia przesunięcia mają być odpowiednio skompletowane i umotywowane niezwłocznie przedkładane do Biura Uzupełnień celem wydania ostatecznej decyzji.

W każdym wypadku udzielenia przesunięcia terminu wcielenia ma być wydane zainteresowanemu poborowemu zaświadczenie z podaniem terminu przesunięcia i odnotowane w głównej księdze ewidencyjnej — ponadto powiatowi komendanci uzupełnień mają prowadzić ścisłą ewidencję udzielonych przesunięć oraz czuwać nad dotrzymaniem terminów tych przesunięć.

O ile zajdą wypadki, że poborowi powyższej kategorji zostali zwolnieni wzgl. wystąpili ze szkoły przed upływem terminu przyznanego im przesunięcia należy ich przy najbliższem wcieleniu przeznaczyć do szeregów tej broni, do której posiadają przeznaczenie, nadane im przy komisji poborowej wzgl. jak tego rozdzielnik O. K. wymaga.

Załatwianie podań winno być przeprowadzane przez władze wojskowe w tempie przyśpieszonem z uwagi na pokrywanie w tych terminach rozdzielnika poborowych".

W związku z powyższem zarządza się co następuje:

1) postanowienia w sprawie przesuwania terminu wcielenia do szeregów podane być winny do wiadomości zainteresowanych uczniów, wzgl. studentów w możliwie jaknajczęstszych terminach, a w szczególności przed ukończeniem nauki w każdym roku szkolnym;

2) terminy, przewidziane w powyższem zarządzeniu Pana Ministra Spraw Wojskowych odnośnie wnoszenia podań, winny być ściśle przez petentów przestrzegane, składane zaś podania skompletowane i uzupełnione wszelkiemi wymaganemi dowodami; nieprzestrzeganie powyższych warunków narazi zainteresowanych na odmowne załatwienie sprawy;

3) podania wolne od stempla składać należy do Dowódców Okręgów Korpusów w drodze przez właściwych Powiatowych Komendantów Uzupełnień;

4) należy pouczyć petentów, że decyzje Dowódców O. K. są ostateczne i że żadne środki odwoławcze od ewentualnie ujemnej decyzji Dowódcy O. K. nie nędą przyjmowane i rozpatrywane;

5) na kierowników wszystkich szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych tak państwowych jak prywatnych, mających prawa szkół państwowych nakłada się obowiązek, aby odnośnie uczniów, którym przesunięto termin wcielenia do szere-

gów, a którzy w ciągu roku szkolnego zostali zwolnieni wzgl. wystąpili ze szkoły, niezwłocznie powiadamiali właściwego Powiatowego Komendanta Uzupełnień, do którego uczeń ewidencyjnie należy, celem powołania go do odbycia służby czynnej przy najbliższem wcieleniu.

Warszawa, dnia 17 grudnia 1928 r. (Nr. O. Prez. 7895/28).

Za Ministra Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publiczndgo

(—) *St. Czerwiński*
Podsekretarz Stanu

24

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 28 grudnia 1928 r. Nr. II-18546/28

w sprawie poprawek na świadectwach dojrzałości.

W związku ze zwracaniem się do Ministerstwa byłych uczniów szkół w sprawie sprostowania w świadectwach dojrzałości pewnych danych osobowych (pisownia nazwiska i imienia, inne imię, data urodzenia i t. p.) — zarządzam, aby poprawki na świadectwach uskuteczniały dyrekcje szkół względnie te władze szkolne, które świadectwa wydały. Jeżeli szkoła, która świadectwo wydała, już nie istnieje, — poprawki w świadectwie dokonywa ta władza szkolna, która przechowuje archiwum szkolne.

Dokonanie takiej poprawki formalnie przedstawiać się będzie w ten sposób: na odwrotnej stronie (ewentualnie trzeciej lub czwartej) świadectwa władza szkolna umieszcza adnotację:

Kuratorjum Okręgu Szkolnego . . . . (względnie Dyrekcja Gimnazjum) . . . . (pełna nazwa szkoły) opierając się na podstawie . . . . (wymienić dokładnie dokumenty, na podstawie których dokonywa się poprawki) poprawia w niniejszem świadectwie . . . . np. pisownię nazwiska, zmiany imienia daty urodzenia.

z „ . . . . “ na „ . . . . “

Podpisuje dyrektor szkoły, ewentualnie aprobujący urzędnik w Kuratorjum.

Data i pieczęć okrągła.

Dokonanie poprawki należy uwidocznić w księgach szkolnych (protokółach) dotyczących ucznia.

Dyrektor Departamentu
(—) *Wł. Żłobicki.*

25

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

dnia 12 grudnia 1928 r. Nr. O. Prez.-6702/28

w sprawie propagandy obrony przeciwgazowej.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego doceniając znaczenie propagandy lotnictwa, jako jednego z niezwykle ważnych zagadnień polityki państwowej, wśród jaknajszerszych warstw ludności, zwróciło uwagę okólnikiem z dnia 3 kwietnia r. b. Nr. I-21247/27 (Dz. Urz. Nr. 4, poz. 81) na potrzebę prowadzenia przedewszystkiem w szkole systematycznej akcji w kierunku rozbudzenia zamiłowań lotniczych wśród całej młodzieży szkolnej, a przez nią wśród całego społeczeństwa. Obok zagadnienia propagandy lotniczej niemniej ważna jest propaganda obrony przeciwgazowej. I ta sprawa nie może być w szkole zaniedbana. Może ona być poruszona równocześnie ze sprawą lotnictwa, tembardziej, że w lutym r. b. nastąpiło połączenie Ligi Obrony Powietrznej Państwa z Towarzystwem Obrony Przeciwgazowej w jedną organizację: „Liga Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej". Skutkiem tego przed wszystkiemi Kołami Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej otworzyła się teraz nowa praca t. j. propagowanie obrony przeciwgazowej i przygotowanie do niej całej ludności. Na terenie szkolnym mogą więc być obecnie tworzone koła szkolne Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej, aby się stać pożądanym ośrodkiem propagandy obrony przeciwgazowej w szkole.

W związku z tem proszę o wydanie odnośnych zarządzeń do szkół.

Podsekretarz Stanu.
(—) *Sł. Czerwiński*

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

Do wszystkich Władz i Urzędów podległych Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

w sprawie propagandy obrony przeciwgazowej.

Nawiązując do zarządzenia z dnia 21 listopada 1928 r. L. O-40525/28, ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Nr. 12 z roku bieżącego, podaję do wiadomości okólnik Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 12 grudnia 1928 r. L. O. Prez. 6702/28 w sprawie propagandy obrony przeciwgazowej i polecam podjęcie wśród młodzieży szkolnej systematycznej akcji propagandowej w tym kierunku.

p. o. Kuratora Okręgu Szkolnego
St. Pogorzelski.

26

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dn. 14 stycznia 1929 r. Nr. I. Prez. 275/29

w sprawie przerwy w zajęciach szkolnych między dwoma półroczami w b. roku szkolnym

Zarządzam wyjątkowo, aby w b. roku szkolnym półrocze pierwsze we wszystkich kategorjach szkół zakończyło się dnia 31 stycznia b. r. po normalnych zajęciach szkolnych, a drugie rozpoczęło się 5 lutego b. r. W ten sposób przerwa w zajęciach szkolnych twać będzie przez 1, 2, 3, 4 lutego (zamiast 31 stycznia, 1, 2, 3 lutego).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

(—) *Świtalski.*

27

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego

z dnia 31.XII 1928 r. Nr. II-47330/28

w spr. taksy administracyjnej w szkołach średnich ogólnokształcących.

Celem umożliwienia państwowym szkołom średnim ogólnokształcącym racjonalnego prowadzenia gospodarstwa w zakresie wydatków administracyjno-rzeczowych, jak niemniej zaopatrzenia ich w niezbędne pomoce naukowe i książki, Ministerstwo W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 12. XII. 1928 r. L. II-17475/28 zmieniło częściowo swój okólnik w sprawie opłat szkolnych z dn. 31.I.1928 r. L. II-1503/28 w sposób następujący:

1) Ustęp 7 otrzymuje następujące brzmienie:

„Taksa administracyjna (punkt 11) stanowi częściowo fundusz specjalny Ministerstwa W. R i O. P., częściowo pozostaje w zarządzie Dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących na pokrycie wydatków rzeczowo-administracyjnych. Uczniowie wpłacają na ręce Dyrekcji półrocznie po 55 zł. p. Z kwoty tej przelewa Dyrekcja sumę 22 zł. 50 groszy za pośrednictwem P. K. O. na rachunek czekowy Nr. 30110 Centralnej Kasy Państwowej do dyspozycji Ministerstwa W. R. i O. P. (Departament Szkol. Średn.) na fundusz specjalny „Taksa Administracyjna". Pozostałą kwotę 32 zł. 50 groszy zatrzymuje Dyrekcja do własnej dyspozycji na pokrycie wydatków rzeczowo-administracyjnych szkoły, wyszczególnionych niżej".

2) Ustęp 9 tegoż okólnika otrzymuje następuce brzmienie:

„Fundusz z kwot po 32 zł. 50 gr. półrocznie od ucznia pozostaje w całości w zarządzie dyrekcji . . . . (reszta bez zmian)".

Zmiany powyższe obowiązują od dnia 1 lutego 1929 r. Wszystkie pozostałe zarządzenia zawarte w okólniku Ministerstwa z dnia 31.I.1928 r. Nr. II-1503/28, obowiązują nadal bez żadnych zmian.

Zechcą Dyrekcje w myśl powyższych wskazówek poprawić wyżej wspomniany okólnik Ministerstwa W. R. i O. P., przesłany Dyrekcji przez Kuratorjum O. S. W. w dniu 13.II.1928 r. pod L. II-4901-28 i zastosować się do niego od dnia 1 lutego 1929 r.

Zgodnie z ustępem ostatnim pisma Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 12.XII.1928 r. L. II-17475/28 Kuratorjum poleca Dyrekcjom w terminie *nieprzekraczalnym do dnia 5 lutego 1929 r.* przesłać Kuratorjum wykaz kwot, wpłaconych przez Dyrekcję na dochód budżetowy działu 5 § 10 w czasie od 1 lipca 1928 r. do dnia 31 stycznia 1929 r.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego
(—) *J. Małowieski*
P. o. Naczelnik Wydziału.

28

OKÓLNIK

Do Dyrekcyj szkół, Panów Inspektorów Szkolnych i ogółu nauczycielstwa

w sprawie Okręgowej Wystawy Pedagogicznej w Wilnie.

Nawiązując do okólnika z dn. 10.XI.1928 r. L 0 42363-28 (Dz. Urz. Kurat. Nr. 11 p. 159), zawiadamiam, że Okręgowa Wystawa Pedagogiczna w Wilnie otwarta zostanie w dniu 26 stycznia r. b. w gmachu Gimnazjum Państwowego im. J. Lelewela (ul. Ad. Mickiewicza 38) i trwać będzie do dnia 8 lutego r. b. włącznie.

Z uwagi na duże znaczenie Wystawy dla rozwoju szkolnictwa w Okręgu zachęcam ogół nauczycielstwa do zwiedzenia Wystawy. Dyrekcje szkół i Panowie Inspektorowie Szkolni zechcą udzielić potrzebnych w tym celu urlopów, tak jednak, by nie dezorganizować normalnych zajęć szkolnych. Zwracam uwagę, że przerwa w nauce szkolnej od 31 stycznia do 3 lutego r. b. może być tu z powodzeniem wyzyskana przez nauczycielstwo z poza Wilna.

Pożądane jest również, by Wystawę zwiedzała młodzież starszych klas szkół wileńskich. Młodzież zwiedzać może Wystawę grupami pod opieką nauczycieli i wychowawców. Dyrekcje szkół zechcą wydać potrzebne w tym celu zarządzenia.

Wystawa otwarta będzie codziennie od godz. 15 do 20, a w dnie świąteczne od godz. 12 do 20. Wejście na wystawę bezpłatne.

Wilno, dn. 9 stycznia 1929 r. Nr. 0-772-29.

Kurator Okręgu Szkolnego
Stefan Pogorzelski.

Ogłoszenia urzędowe.

Konkursy.

Kuratorjum O. S. Wil. ogłasza niniejszem konkurs na stanowisko kierownika 7-kl. publicznej szkoły powszechnej w m. Stołpcach. O stanowisko ubiegać się mogą kandydaci, posiadający pełne kwalifikacje oraz odpowiadający wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1.VII.1926 roku o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. O. Nr. 47 poz. 462).

Podanie należycie udokumentowane winni kandydaci wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum O. S. W. przez Inspektorat Szkolny w Stołpcach w terminie do dni 30 od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego ogłasza konkurs na stanowisko kierownika 7-kl. publicznej szkoły powszechnej w Lachowiczach, powiatu baranowickiego. Jest to miasteczko, szkoła mieści się we własnym budynku, w którym znajduje się mieszkanie dla kierownika, do szkoły należy około jednego hektara ogrodu i sadu. Urząd gminny, kościół, poczta na miejscu, również lekarz i apteka. Do stacji kolejowej 2 km.

O stanowisko to mogą ubiegać się nauczyciele posiadające pełne kwalifikacje oraz odpowiadający wymaganiom art. 12 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462).

Podania należycie udokumentowane winni kandydaci wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego w terminie do dni 30 od dnia wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego ogłasza niniejszem konkurs na stanowisko kierownika 7-kl. szkoły powszechnej w Wołożynie. O stanowiska te ubiegać się mogą kandydaci posiadający pełne kwalifikacje oraz odpowiadający wymaganiom art. 12 Ustawy z dnia 1.VII.1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47 poz. 462).

Podania należycie udokumentowane winni kandydaci wnosić w drodze służbowej do Kuratorjum O. S. W. przez Inspektorat w Wołożynie w terminie do dni 30 od daty wyjścia niniejszego numeru Dziennika Urzędowego.

Jednocześnie nadmienia się, że od początku roku szkolnego 1929-30 do posady kierownika szkoły w Wołożynie przywiązane będzie mieszkanie w budynku szkolnym, składające się z dwóch pokoi i kuchni.

Egzaminy dla czynnych niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych.

Kuratorjum oznajmia, że dnia 8 kwietnia 1929 r. rozpoczną się egzaminy dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych przed stałą Komisją Egzaminacyjną, powołaną w myśl § 8 Regulaminu (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. ex 1924 Nr. 10 poz. 94).

Dopuszczeni do egzaminu na zasadzie zezwolenia władz szkolnych mogą być zarówno nauczyciele szkół publicznych, jak i prywatnych, jednak tylko ci, którzy pozostawali na służbie nauczycielskiej przed dniem 1 października 1926 r. Nauczyciele szkół prywatnych muszą mieć na podaniach zaświadczenie swego Inspektoratu, że są na stanowiskach zatwierdzeni.

Podania (wzór w załączeniu) należy kierować drogą służbową do Komisji Egzaminacyjnej przy Inspektoracie Szkolnym m. Wilna.

Po otrzymaniu podania od kandydata Inspektor Szkolny, jeżeli posiada arkusz egzaminacyjny, załącza go do podania wraz ze świadectwem szkolnem, zaświadczeniami złożenia części egzaminów kwalifikacyjnych, metryką urodzenia, życiorysem, świadectwem lekarskiem i odpisem arkusza nauczycielskiego (wykazu stanu służby) oraz jedną fotografją, jeżeli kandydat składa egzamin po raz pierwszy i przesyła do Inspektoratu Szkolnego m. Wilna. Jeżeli arkusza egzaminacyjnego niema, Inspektor Szkolny zwraca się pisemnie do tego Inspektoratu, gdzie kandydat ostatnio egzaminy składał i prosi o przesłanie arkusza egzaminacyjnego wprost do Inspektoratu Szkolnego m. Wilna.

Opłata za egzamin z jednej grupy wynosi 10 zł., z dwóch — 15 zł., za trzech—20 zł., z czterech i więcej—25 zł., przyczem opłata za egzamin z grupy artystyczno-technicznej (śpiew, gimnastyka, rysunki, roboty ręczne) wynosi 15 zł., jak za dwie grupy. Pieniądze te należy przysyłać do Inspektoratu Szkolnego m. Wilna *jednocześnie z wysłaniem podań* z wymienieniem nazwisk kandydatów i grup, *bez potrąceń na porto.*

Egzaminy ustala się w następującej kolejce:

9 kwietnia 1929 r. egzamin pisemny z gr. metodyczno-pedagogicznej (popołudniu).

10 kwietnia 1929 r. egzamin pisemny z gr. humanist. i fiz.-mat. (popołudniu).

11 kwietnia 1929 r. egzamin ustny z gr. human. i met.-ped. (popołudniu).

11 kwietnia 1929 r. egzamin praktyczny z robót ręcznych (rano).

12 kwietnia 1929 r. egzamin ustny z gr. fiz.-mat. i geogr.-przyr. (popołudniu).

12 kwietnia 1929 r. egzamin praktyczny z rysunków (rano).

13 kwietnia 1929 r. egzamin teoretyczny ze śpiewu, gimnastyki, rysunków i robót ręcznych (popołudniu).

Podania należycie udokumentowane należy nadsyłać z tem wyrachowaniem, aby wpłynęły do Inspektoratu Szkolnego m. Wilna *najpóźniej w dniu 29.III.1929 r.* Nienależycie udokumentowane podania, jak również nienadesłanie jednocześnie z podaniem taksy egzaminacyjnej, spowoduje niedopuszczenie kandydata do egzaminu.

Zechcą pp. Inspektorowie Szkolni ściśle stosować się do niniejszego okólnika, gdyż tylko terminowe i dokładne wypełnienie niniejszego zarządzenia umożliwi Komisji Egzaminacyjnej normalne przeprowadzenie egzaminów oraz szybkie wystawienie świadectw i zaświadczeń.

Załącznik do L. . . . . .

Do

Państwowej Komisji Egzaminacyjnej dla czynnych a niewykwalifikowanych nauczycieli szkół powszechnych w Wilnie.

Przez Inspektorat Szkolny w . . . . .

. . . .
(nazwisko i imię)

. . . .
(miejsce, w którem nauczyciel pracuje)

. . . .
(powiat)

Podanie

Niniejszem proszę o dopuszczenie mnie do egzaminu z grupy . . . .

Jednocześnie podaję następujące dane:

1) Egzamin z wymienionej grupy składam poraz . . . . (który)

2) Ostatni egzamin z gr. . . . . (wymienić grupę) składałem dnia . . . . 192 r. w . . . . (gdzie)

3) Do uzyskania pełnych kwalifikacyj brak mi jeszcze egzaminów z grup . . . .

4) Posiadam świadectwo szkolne z klas . . . (wymienić szkołę i rok ukończenia) . . . .

5) W szkolnictwie polskiem pracuję od . . . .

6) Do niniejszego podania załączam taksę egzaminacyjną w kwocie . . . . . zł. . . . . . . oraz . . . . (wymienić załączone dokumenty).

Data . . . . Podpis . . . .

Egzamin dojrzałości dla eksternów.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego w Wilnie podaje do wiadomości zgodnie z § 61 Regulaminu egzaminów dojrzałości (Dz. Urz. Minist. W. R. i O. P. N. 2 z r. 1926), że egzamin dla eksternów w terminie wiosennym 1929 r. odbywać się będzie w lutym i marcu. Początek egzaminów w poniedziałek dnia 18 lutego.

Podania odpowiednio udokumentowane przyjmuje Kuratorjum (Wolana 10, pokój 5) w godzinach urzędowych do dnia 1-go lutego 1929 r. Podania nadesłane po tym terminie oraz nie zawierające wszystkich przepisanych dokumentów i załączników uwzględnione nie będą.

Zgodnie z § 62 Regulaminu Egzaminów w Okręgu Szkolnym Wileńskim zdawać egzamin mogą tylko te osoby, które zamieszkują na terenie tego Okręgu lub uczęszczały ostatnio do wyższych klas gimnazjów Okręgu Wileńskiego.

W podaniu o dopuszczenie do egzaminów należy wskazać wydział gimnazjum (humanistyczny, matematyczno-przyrodniczy), który ekstern sobie obiera, oraz zaznaczyć z którego języka nowożytnego (francuski, angielski, niemiecki) chce zdawać; o ile obiera sobie wydział matematyczno-przyrodniczy, czy chce zdawać z kursu przyrodoznawstwa wyznaczonego na kl. VIII-ą.

Do podania dołączyć należy:

1) metrykę urodzenia,
2) życiorys własnoręcznie napisany z dokładnem wskazaniem gdzie ekstern uczył się, gdzie, kiedy i jakie składał egzaminy, jak przygotowywał się do egzaminów dojrzałości,
3) świadectwa szkolne, o ile je posiada,
4) wykaz lektury z jęz. polskiego i języków obcych,
5) kwit Kasy Skarbowej, świadczący o wpłaceniu taksy egzaminacyjnej w wysokości 60 złotych,
6) dwie nienaklejone fotografje,
7) świadectwo moralności, wystawione przez władze kompetentne miejsce zamieszkania.

Kandydaci do egzaminów winni są zapoznać się dokładnie z Regulaminem Egzaminów, oraz z programem odpowiedniego typu gimnazjum.

Lista dopuszczonych do egzaminów będzie wywieszona w przedsionku Kuratorjum na tydzień przed początkiem egzaminów.

30

Ruch służbowy.

Kuratorjum.

Prezydent Rzeczypospolitej postanowieniem z dnia 3 grudnia 1928 r. mianował Stefana Pogorzelskiego, p. o Kuratora Okręgu Szkolnego Wileńskiego, Kuratorem Okręgu Szkolnego Wileńskiego w IV st. sł. (reskrypt Ministerstwa W. R. i O. P. z dn. 13.XII.1928 r. Nr. O. Prez. 7803-28).

Mianowani:

1. Tadeusz Młodkowski, wizytator szkół K. O. S. Wileńskiego, naczelnikiem wydziału w V st. sł. w K. O. S. Wileńskiego z dniem 1 stycznia 1929 r. (Dekret Min. W. R. i O. P. z dnia 10.I.1929 r. Nr. O. Prez. 8250-28).

2. Józef Małowieski, radca K. O. S. Wileńskiego, naczelnikiem wydziału w VI st. sł. w K. O. S. Wileńskiego z dniem 1 stycznia 1929 r. (Dekret Min. W. R. i O. P. z dnia 12 grudnia 1928 r. Nr. O. Prez. 6962-28).

3. Stefan Glinicki, inspektor Szkolny w Kaliszu, p. o. wizytatora szkół w Kuratorjum O. S. Wileńskiego — wizytatorem szkół w V st. sł. w Kuratorjum O. S. Wileńskiego z dniem 1 stycznia 1929 r. (Dekret Min. W. R. i O. P. z dnia 31.XII.1928 r. Nr. O. Prez. 8315-28).

4. Regina Butrymowiczówna, kancelistka XI st. sł. w K. O. S. Wileńskiego — adjunktem kancelaryjnym X st. sł. w K. O. S. Wileńskiego z dniem 1 stycznia 1929 r. (Dekret K. O. S. Wileńskiego z dn. 24 grudnia 1928 r. Nr. O. 46985-58).

5. Marja Totówna, rachmistrz XI st. sł. w K. O. S. Wileńskiego asystentem rachunkowym X st. sł. w K. O. S. Wileńskiego z dniem 1 stycznia 1929 r. (Dekret K. O. S. Wileńskiego z dn. 20.XII1928r. Nr. O. 46649-28).

6. Albin Gojżewski, prowizoryczny pomocniczy woźny XVI st. sł. w K. O. S. Wileńskiego — pomocniczym woźnym XVI st. sł. w K. O. S. Wileńskiego z dniem 1 stycznia 1929 r. (Dekret K. O. S. Wileńskiego z dn. 24.XII.1928 r. Nr. O. 46986-28).

Zmiana umowy służbowej.

Antoni Alchimowicz, pracownik kontraktowy z płacą według IX grupy, otrzymuje z dniem 1 stycznia 1929 r. uposażenie według VIII grupy (Nr. O. 46742-28 z dn. 21.XII1928 r.).

Przyjęci w charakterze pracowników kontraktowych K. O. S. Wileńskiego:

1. Inż Otton Krasnopolski — od 1 grudnia 1928 r. z płacą według V grupy uposaż. (L. O. 45513-28 z dn. 12.XII.1928 r.).

2. Julja Szymańska — od 1 stycznia 1929 r. z płacą według XI grupy uposaż. (L. 350/29 z dn. 5.I.1929 r.).

Przeniesieni w stan spoczynku:

Helena Jasiewiczówna, urzędnik etatowy X st. sł. w K. O. S. Wileńskiego z dn. 31 grudnia 1928 r. (Dekret K. O. S. Wileńskiego z dnia 12 stycznia 1929 r. L. O. 730-29 r.).

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

A. Mianowani.

1. *Roman Kamoda* nauczycielem tymczasowym Gimn. Państw. im. Piramowicza w Dziśnie od dn. 1 stycznia 1929 r.

2. *Paweł Borysławski* nauczycielem tymczasowym Gimn. Państw. im. Słowackiego w Wilnie z przydziałem do Gimn. im. T. Zana w Mołodecznie od dn. 1.XI.1928 r.

3. *Helena Sokołow-Lekant* nauczycielką tymczasową Gimn. im. A. Mickiewicza w Wilnie z przydziałem do Gimn. Białoruskiego w Wilnie od dn. 1.I.1929 r.

4. *Aleksander Michalewicz* nauczycielem tymczasowym Gimn. im. A. Mickiewicza w Wilnie z przydziałem do Gimn. Białoruskiego w Wilnie od dn. 1.I.1929 r.

5. *Jan Dumas* prowizorycznym woźnym w XVI st. sł. w Gimn. Państw. w Słonimie od. dn. 1 stycznia 1929 r.

B. Zwolnieni.

1. *Wanda z Malipanów Gawrylikowa* nauczycielka Gimn. Białoruskiego w Wilnie na własną prośbę z dn. 31.XII.28. r.

2. *Feliks Steckiewicz* naucz. tymcz. Gimn. Mickiewicza w Wilnie,

przydzielony do Gimn. Białoruskiego w Wilnie na zasadzie art. 69 pragmatyki z dn. 31.XII.1928 r.

3. *Zofja Stefanowska*, nauczycielka gimn. państw. im. Św. Kazimierza w Nowej Wilejce na podstawie art. 61 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47. poz. 462) przeniesiona została z dniem 1 września 1928 r. na własną jej prośbę w stan pozasłużbowy.

C. Przeniesieni.

1. *Józef Fornagel* z Gimnazjum Państwowego w Wejherowie do Gimnazjum Państwowego w Święcianach w drodze konkursu od dn. 1 stycznia 1929 r.

D. Awansowani.

1. *Marja Leszczyńska* sekretarka w XI st. sł. Gimn. Państw. w Oszmianie, mianowana od dn. 1 stycznia 1929 r. w X st. sł.

Szkolnictwo powszechne.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Wileńskiego zarządzeniem z dnia 29 grudnia 1928 r. Nr. I-45401/28 mianował z konkursu p. Jana Rudnickiego, p. o. kierownika 7-o klasowej publicznej szkoły powszechnej w Szarkowszczyźnie, powiatu dziśnieńskiego, kierownikiem tej szkoły z dniem 1 lutego 1929 r.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Wileńskiego zarządzeniem z dnia 5 stycznia 1929 r. Nr. I-43210-28 mianował z konkursu na stanowisko kierownika 7 klasowej szkoły powszechnej w Rubieżewiczach pow. Stołpeckiego z dniem 1 lutego 1929 r. p. Jana Płatosa, dotychczasowego p. o. kierownika tej szkoły.

31

Dział nieurzędowy.

Sprawozdanie

Centralnej Bibljoteki Pedagogicznej Kuratorjum Okręgu Szkolnego Wileńskiego za r. 1928.

W r. 1928 Czytelnia była otwarta przez 292 dni. W m. lipcu i sierpniu czytelnia była otwarta 3 razy tygodniowo. Korzystało z czytelni w 1928 r. 5377 osób, od 3 do 46 dziennie, od 105 (sierpień) do 762 osób (październik) miesięcznie. Średnia frekwencja dzienna wyniosła 18 osób, średnia miesięczna 448 osób.

Czytelnia prenumerowała 82 czasopisma, w języku polskim — 66, angielskim — 1, francuskim — 8 i niemieckim — 7. Pedagogicznych cza-

sopism było 39. Prócz tego do użytku czytelników były dzieła pomocnicze, jak encyklopedje, słowniki, atlasy, albumy i cały księgozbiór bibljoteki.

Bibljoteka (wypożyczalnia) była otwarta też przez 292 dni, przez lipiec i sierpień 3 razy tygodniowo. W ciągu roku odwiedziło b-kę 11.611 osób, od 5 do 87 osób dziennie, od 542 (sierpień) do 1183 (październik)— miesięcznie; średnia dzienna — 39 osób, średnia miesięczna—967 osób.

Książek wypożyczono 21,346; od 6 do 169 dziennie, od 974 do 2389 miesięcznie; średnio wypożyczano dziennie 73 książki, miesięcznie — 1778 książek.

Ilość abonentów z 419 na 1.I.1928 r. wzrosła do 741 w ciągu roku; ponieważ w ciągu roku ubyło 264 abonentów, ilość abonentów w dniu 31.XII.1928 r. wyniosła 477 osób.

W liczbie 741 abonentów było kobiet 424 i mężczyzn 317. Z miasta Wilna — 538 osób, z powiatów 203 osoby. Z ogólnej liczby abonentów było 605 nauczycieli. Ogólna liczba abonentów daje się podzielić na następujące grupy:

1. nauczycieli szkół średnich państwowych. . . .	99	605
2. „ „ „ prywatnych	68	
3. „ „ „ powszechnych . . .	439	
(W tej liczbie słuchaczów W. K. N. — 63)		
4. Akademików	34	136
5. Uczniów szkół średnich.	22	
6. Pracowników Kuratorjum i Inspektoratów . . .	71	
7. Osób innych	9	
Razem . . .	741	

Stan księgozbioru na 31.XII.1928 r. przedstawia się następująco:

1. Książek zainwentaryzowanych i skatalogowanych. . .	10.736
2. „ rosyjskich wpisanych do oddzielnego inwentarza Nr.Nr. 1779, tomów około	3.000
3. Książek niezinwentaryzowanych (pozostałość po dawnej b-ce Kuratorjum) około	500
4. Książek niezinwentaryzowanych (darów z 1928 r.) . .	750
5. „ dublikatów około	600
Razem. . .	15.586

Nabyto w ciągu roku książek i pism za zł. 8.610 gr. 55. W tej sumie 3.000 zł. otrzymano od M-wa W. R. i O. P., reszta pochodzi ze składek członkowskich w wysokości 1 zł. miesięcznie.

Następujące osoby i instytucje ofiarowały b-ce książki w roku sprawozdawczym, a mianowicie:

1. Bibljoteka Publiczna w Warszawie	162 ks.
2. „ M. W. R. i O. P. w Warszawie . .	13 „
3. „ Publiczna i Uniw. w Wilnie . .	35 „
4. „ Stow. Naucz. Polskiego w Wilnie	248 „
5. Muzeum Pedagogiczne w Wilnie	233 „
6. Dyrekcja gimn. O.O. Jezuitów w Wilnie. .	1 „
7. O. Rektor Zakonu O.O. Jezuitów w Wilnie	1 „
8. Tow. miłośników robót ręcznych w Warszawie	1 „

9.	P. J. Paprocki	23 ks
10.	P. Z. Fedorowicz	3 „
11.	P. T. Turkowski	1 „
12.	p. Hopko	1 „
13.	p. L. Kępiński	1 „
14.	p. J. Ostrowski	1 „
15.	p. A. Dmochowski	3 „
16.	p. Z. Wiskonttowa	10 „
17.	Kuratorjum O. S. W.	191 „
	Razem	928 książek

Zarząd B-ki w dalszym ciągu urządzał odczyty na tematy pedagogiczne, a mianowicie:

1. 18.I.28 r. p. Dyr. B. Zapaśnik. Psychotechnika a szkoła.
2. 21.II.28 r. p. Dr. A. Hirschberg. Nauka obywatelska w szkole średniej.
3. 20.IV.28 r. p. Dr. Z. Fedorowicz. Pokaz nowych przezroczy do geografji Polski i nauki o Polsce.
4. 27.IX 28 r. p. Dr. M. Strzemińska. O szkołach dla niewidomych.
5. 25.X.28 r. p. Dr. Z. Fedorowicz. Daltoński system nauczania.

Nowości wydawnicze.

Władysław Syrokomla. Gawędy i piosnki. Wilno 1929, wydawnictwo ludowe Zygmunta Nagrodzkiego książeczka 15-ta. Skład główny: Wilno, Zawalna 11-a. Cena 1 zł.

Druk. „LUX", Wilno.

SPRAWOZDANIE KASOWE

DZIENNIKA URZĘDOWEGO KURATORJUM OK. SZK. WIL.

WINIEN					MA				
Saldo z r. 1927: w P. K. O.	7431	22			Druk Dziennika	7287	51		
Saldo z r. 1927 w kasie podręcznej	344	97	7776	19	Przesyłka Dziennika	495	50		
Sumy zaofiarowane			7	—	Koszta administracji	4665	—	12448	01
Prenumerata	19925	—			Różne wydatki			309	05
Sprzedaż pojedyńczych numerów	93	80	20018	80	Zapomogi na cele oświatowe			4500	—
Przychód z ogłoszeń			3	—	Gotówka w P. K. O.	10494	01		
Przychód z wydawnict Dziennika			378	75	Gotówka w kasie podręcznej	433	07	10927	08
Sumy depozytowe				40					
			28184	14				28184	14

Edmund Jakowicki — Stow. Naucz. Polsk.
Leon Radziwanowski — Zw. Polsk. Naucz. Szk. Powsz.
Ludwik Kępiński *Walenty Kompanowski* — Stow. Chrz. Nar. Naucz. Szk. Powsz.
Janina Bobdanowiczówna — Zw. Zaw. Nucz. Polsk. Szk. Śred.
Jan Bałtrukiewicz — T. N. S. W.